

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 3.0 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istovrstni, polivrstni
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
Pr. večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rekopis se ne vračajo, neirankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.550 in 10.349
za inozemstvo, Sarajevo št. 7583, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Najnovejše nasilje

Italijanska vlada je ustavila vse slovenske liste, tudi najbolj skromne, in od sobote naprej so italijanski državljani slovenske narodnosti brez vsakega svojega lista, skoraj odrezani od kulturnega sveta.

To pa je ravno namera najnovejšega nasilja. Italijanski državljani slovenske narodnosti ne smejo biti v direktnem stiku z drugim kulturnim svetom, njim je dovoljena le ona kultura, ki je zanje dosegljiva po italijanskem posredovanju, ker drugače je asimilacija slovenskega življa nemogoča. Asimilacija pa je danes vse in kako pritegniti zaničevane Slovence v italijanski narod ter se okoristiti z njegovimi moralnimi in fizičnimi sposobnostmi, je najvišji cilj italijanske politike. Za ta cilj je dovoljeno vsako nasilje in za ta cilj so bili tudi ustavljeni slovenski listi.

Do golega so tako razgaljeni italijanski načrti in ko vidimo te načrte ter vso silo, s katero se izvajajo, vzklikamo vendarle s prepričanjem in poudarkom, da bodo vsi ti fašistovski računi doživeli polom in sicer popolen. Zakaj na tak način, kakor si predstavljajo fašisti, se asimilacija ne dela. In fašisti, ki se ponašajo s tem, kako so v Avstriji branili svojo nacionalno individualnost, bi lahko to vedeli. Zaman je bil Spielberg, zaman je bilo vse preganjanje v Tridentu, italijanska nacionalna misel ni bila zlomljena od preganjanj, ker ta vedno le utrde voljo preganjanega. Tudi to bi lahko vedeli fašisti, da je mogoče tu pa tam zlomiti voljo kakega posameznika, slabiča, vrhu vsega, da pa je volja naroda nezlomljiva. Če so Italijani s svojim nasilnim asimilacijskim programom pozabili na vse svoje lepše tradicije, potem je to le dokaz, da so na napačni poti in zato vzklikamo še enkrat: Vaši računi so napačni in zato bodo propadli.

Zakaj naj bi vendar italijanski državljani slovenske narodnosti dobili poželjenje, da se asimilirajo v italijanski narod? Ali morda zato, ker so italijanske vlade tako sramotno smedle besedo, ki jo je dal g. Tittoni? Ali naj kličemo v spomin obljube še višjih italijanskih faktorjev?

Zakaj neki naj bi se asimilirali? Ali mar zato, ker so jim včasih tako divno sežigali hiše in uklepali ljudi v verige ter jih pretepali, kakor da so padli v roke največjih pretepačev? Ali mar zato, ker se italijanski državljani slovenske narodnosti tako sleparijo pri izplačevanju vojne odškodnine? Ali mar zato, ker poganjajo razni komisariji, gerenti, občinski funkcionarji slovenske občine na boben? Kje je vendar le en vzrok, da bi dejali italijanski državljani slovenske narodnosti, da bi bilo lepo, če bi se čisto vtopili v italijanski narod? Kaj mislijo fašisti, da se ljubezen vbija s palico?

Ce hoče kdo koga drugega asimilirati, si mora pridobiti najprej njegovo spoštovanje. Kdaj pa je še kdo na svetu spoštoval tistega, ki mu prizadeja same krivice? Ali mislijo fašistovski asimilatorji, da je spoštovanje isto ko strah? Bil je v Rimu nekoč cesar, ki je vzkliknil: naj me sovražijo, samo da se me boje, pa konec je bil vendarle ta, da je padel on, ne pa tisti, ki bi se ga imeli bati. Kajti ljudje tudi lahko delajo tako, kakor da bi se bali in vendar se nič ne boje, ker jim daje njih moralna pravica moč, da vzdrže tudi najtežje stanje.

Ce bi bili fašisti kos svojemu cilju, potem bi prišli svojim sodržavljanom slovenske narodnosti z lepimi manirami nasproti. Pokazali bi, da razumevajo njih težnje, kazali bi zanimanje tudi za njih kulturne potrebe in enkrat bi delali tako, da bi postala paralela med Jugoslavijo in Italijo za nas nevarna. Ko bi pa fašisti to dosegli, tedaj bi bila tudi asimilacija že pripravljena in brez krvi in brez hrupa bi bila v eni do treh generacijah morda tudi dosežena. A doseženo bi bilo morda še več, kar pa naj preudarijo fašistovski imperialisti sami. Tako pa se ne moremo v nobenem slučaju bati paralele in naj uganjajo fašisti še taka nasilja. Ker z dobro besedo je mogoče pridobiti naš narod, nikdar pa ne z nasiljem. In ker fašisti tega niso poznali, so pokazali tudi uspeh vsega svojega asimilacijskega dela.

Ustavljeni so vsi slovenski listi, zavrto je veliko kulturno delo in danes ne čita noben Slovenec več o delih, ki jih ustvarja slovenski um in tudi italijanski. Mislili so fašisti, da so s tem odrezali italijanske državljane slovenske narodnosti čisto od kulturnega sveta, dejansko pa so dosegli samo to, da ti na stopnjo analfabetov postavljeni italijanski državljani ne bodo mogli zvedeti nobene do-

Vlada spopolnjena

Dr. Kosta Kumanudi poštni minister in zastopnik zunanjega ministra - Dr. Mažuranič novi trgovinski minister - Dr. Frangeš še naprej zastopnik ministra za agrarno reformo

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Z odhodom našega zunanjega ministra dr. Voja Marinkoviča se je danes izvršila, kakor smo napovedali, spopolnitev vlade. Za zastopnika zunanjega ministra je imenovan dr. Kosta Kumanudi, ki je obenem poštni minister. Obenem je obdržal tudi mesto komisarja belgrajske občine. Za trgovinskega ministra je imenovan dr. Mažuranič, odvetnik iz Zagreba, ki izhaja iz stare plemenitaške rodovine, ki imela že svoječasno iz svoje srede bane, in velik vpliv v zagrebških umetniških krogih, v Akademiji znanosti itd. Za zastopnika ministra za agrarno reformo je imenovan minister za kmetijstvo dr. Oton Frangeš.

Nova vlada je sestavljena tako-le:

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve: general Pera Živković.

Podpredsednik ministrskega sveta: Nikola Uzunović.

Minister za promet: dr. Anton Korošec.

Za ohranitev socialne zakonodaje

Belgrad, 14. januarja. (Tel. Slov.) Ker je bilo mnogo glasov o tem, da je naša socialna politika preveč moderna in nikakor ne odgovarja sedanjim gospodarskim razmeram, in so se ti glasovi zlasti čuli iz trgovskih, industrijskih in obrtnih krogov, se je tajnik centrale Delavskih zbornic države Luka Pavičič obrnil na javnost ter podal obširno mnenje, v katerem pravi, da si našega gospodarstva ne moremo zamisliti brez delavcev. Ne imeti zdravih delavskih moči, se pravi, ne imeti zdravega gospodarstva. Delodajalec zahteva od države, da mu zmanjša davke, da mu da več svobode,

Minister za zunanje zadeve: dr. Voja Marinković.

Minister za vojno in mornarico: general Stevan Hadžić.

Minister za vere: dr. Tugomir Alaupovič.

Minister za ljudsko zdravstvo: dr. Uroš Krulj.

Minister za socialno politiko: dr. Mate Drinković.

Minister za trgovino: dr. Zelimir Mažuranič.

Minister za pravosodje: dr. Milan Srskič.

Minister za prosveto: Božidar Maksimovič.

Minister za finance: dr. Stanko Švrjuga.

Minister za kmetijstvo in zastopnik ministra za agrarno reformo: dr. Oton Frangeš.

Minister za javna dela: Stevan Savković.

Minister za pošte in zastopnik ministra za zun. zadeve: dr. Kosta Kumanudi.

Minister za gozdarstvo in rudarstvo: Lazar Radivojevič.

Vladni upravni načrti

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Ze v stari Srbiji je bilo v gotovih dobah potrebno, da se je izdal poseben uradniški zakon, ki ni doležal samo splošnih odnošajev civilnega, kazenskega in javnopravnega značaja, ampak je posebno poostil kazenske sankcije zoper korupcioniste, zlorabe, oziroma nekvalificirane državne nameščence.

Mnogo teh lasnosti so prinesli s seboj tudi v novo državo. Razen tega smo bolehal na splošni evropski bolezni, ki je povsod ista in ki ji je ime nadprodukcija državnega uradništva. Ne samo, da se je ustanovilo mnogo nepotrebnih mest, hujska je bila mentaliteta, ki je le premnogce gnala k državi samo radi tega, da jih država v mesečnimi plačami preskrbi, sami pa so porabili svoje sile po svoji mili volji. Napačno pojmovanje pripadnosti k strankam in parlamentarizmu vobče pa je doprineslo svoje. Prišli smo do vrhunca, ko brez protekcije ni bilo mogoče dobiti službe, oziroma narobe, ko brez protekcije tudi diplomski izpiti in moralna ter strokovna kvalifikacija niso pripomogli k zaposlitvi in zaslužku. Tako smo prišli v tej državi, ki gravitira v Srednjo Evropo, radi slabega uradniškega kadra do tega, da nismo mogli biti kos svojim nalogam. To pomanjkljivost smo čutili v mednarodnem svetu v prvi vrsti pri

sklepanju trgovinskih pogodb,

ko smo si sami nakopali težave ravno radi tega nekvalificiranega uradništva, ko nas je inozemstvo preizkušalo. Mnogo odgovornosti nosijo izrazito strankarske vlade. Znano je, da se je pod PP režimom poskusilo vse, da se omogočijo pristajem državne službe. Od države so dobivali prejemke, dejansko pa so bili ti ljudje zaposleni pri raznih strankarskih napravah. Resor prosvetnega ministrstva je preočitno dokaz, koliko je

učiteljskih moči,

ki so pri vseh društvi, glasilih, vrteih, na študijskih dopustih, plačo pa vlečejo iz državne blagajne. Zato je število plačanih mest rastle v neizmernost,

učnihi uspehov pa ni videti.

bre strani italijanskega naroda, temveč ga bodo poznali le po nedelih in nasilju fašistov.

Paralela je tako trdna za nas in račun na slovenske janičarje se bo ponesrečil, italijansko ime pa bo v kulturnem svetu zopet utrpelo. To je efekt barbarske ustavitve slovenskih listov.

Nadalje je izrečno

strankarsko vpokojevanje

nagromadilo državi tako visoke pokojninske obveznosti, da so šle preko milijarde, in da so bili pod prejšnjim režimom finančni mnenja, da bodo pokojnine prignale državo na kant. Od države živeti, od nje dobiti finančno moč, različne olajšave, to je bilo žal geslo premnogih državnih nameščencev v naši državi. Po dosedanjih vladnih ukrepih sodeč hoče vlada predvsem

razčistiti uradniško vprašanje.

Vsa ministrstva izbirajo. Dosedanje vladno delo nam potrjuje le preresnično navedene trditve. V gozdarsko-rudarskem ministrstvu so se izvršile nadaljnje disciplinske vpokojitve, oziroma obtožbe. Preiskava je dognala, da je v tem resoru presenetljivo veliko število ne samo strokovno, ampak tudi

moralno nekvalificiranih moči.

Strokovno pa ti ljudje ne samo, da imajo predpisanih izpikov, ampak mnogi so šolo videli sploh samo od zunaj. Preiskave v finančnem ministrstvu so dognale, da sedi tu polno mož na visokih ravnateljskih mestih, s kvalifikacijo pa se niso ne seznanili ne sprijaznili. Zato je v tem resoru v tem pogledu razumljivo razburjenje. V prosvetnem ministrstvu se zbirajo podatki o tistih, ki so iz tega ministrstva plačani, dodeljeni pa so vsem mogočim vetrovom, le

s šolo nimajo nobenega opravka.

Isto imamo tudi po drugih ministrstvih. V ministrstvu prihajajo podatki, zahteve in predlogi o moralni in strokovni kvalifikaciji, sposobnosti in spretnosti dotičnih uradnikov, dali se naj obdržijo ali odpustijo iz državne službe. Po splošnem mnenju bo redukcija obsegala

najmanj 10.000 oseb.

Število je razumljivo. Saj so našli takoj v ministrskih poslopih samih po 50 in še več nepotrebnih moči. Nadalje je veliko število strankarjev, ki so bili v seznamu državnih nameščencev, ter tistih, ki so dejansko študirali na vseučiliščih in drugih šolah, plače pa so vlekli iz ministrskih proračunov. Razčistiti in odpustiti nepotrebne, ustvariti kvalificirano uradništvo, postaviti vsakogar na mesto, za katerega je res moralno in strokovno kvalificirano, je prvi državni problem.

Slovenska oblastna komisarja imenovana

Za komisarja ljubljanske oblastne skupščine in ljubljanskega oblastnega odbora je postavljen dosedanji oblastni predsednik dr. Marko Natlačen, za komisarja mariborske obl. skupščine in mariborskega obl. odbora pa dr. Josip Leskovar.

Novi veliki župan

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Za velikega župana belgrajske oblasti je imenovan bivši veliki župan dr. Vilko Baltić. Za velikega župana v Nišu je imenovan Milorad Jovanović, inspektor v notranjem ministrstvu, oddelek za javno varnost. V Prištini je imenovan za velikega župana Gjoka Matić, inspektor v notranjem ministrstvu.

Voja Marinković odpotoval v Švico

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) Minister za zunanje zadeve dr. Voja Marinković je davi odpotoval z brzim vlakom preko Zagreba v Švico na zdravljenje. Dr. Voja Marinkoviča na poti spremlja njegova soproga. Pri odhodu so bili na kolodvoru družina dr. Rakotiča, zastopnika pomočnika zunanjega ministra, dr. Pelivanovič, glavni ravnatelj političnega oddelka, Branko Acemović, šef kabineta, Saponjič, ravnatelj tisk. oddelka in Gjorgjevič, generalni konzul v Pragi, dr. Predić, ravnatelj konzularnega oddelka. Dr. Voja Marinković je po kratkem razgovoru vstopil v svoj vagon. Jutri popoldne ob 3 prispe v Švico v Davos. Na avstrijski mejni postaji ga bo sprejel naš zastopnik v Ženevi Fotić.

Desetletnica župnika Wagnerja

Belgrad, 14. jan. (Tel. Slov.) V četrtek bo belgrajski župnik msgr. dr. Wagner proslavil desetletnico svojega župnikovanja v Belgradu in trinajstletnico svojega bivanja v Belgradu. Njegovo delo je, da je kapelico bivšega avstrijskega poslanstva razširil v cerkev, da je cerkev opremil z zvonovi in orglami, da je poživil versko in društveno življenje, da je ustanovil Družbo sv. Vincencija, da je podvzel akcijo za katedralo, da je samo letos za Božič razdelil med otroke 40.000 Din, da je organiziral katehezo v belgrajskih šolah in veliko pripomogel, da se katoliški živeli v Belgradu udeležujejo v javnem življenju.

Šumska alera

Kako je prišla vsa stvar na dan.

Ze pred tremi in pol leti so začeli nekateri ugledni Bosanci tiho delo, da se preneha škandalozno gospodarstvo z državnimi gozdovi v Bosni in Hercegovini. Ko so bili zbrani glavni podatki, je bila poslana Nj. Vel. kralju posebna spomenica. V tej spomenici je bilo opisano stanje lesne industrije v Bosni in vsa škoda, ki jo trpi država. Spomenica je napravila naravnost silen vtis in pričelo se je zbiranje podatkov. Poslana je bila v Bosno posebna komisija, da bo vse pripravljeno, kadar bodo krivci poklicani na odgovornost. Ko je ta komisija končala svoje delo, je bila imenovana parlamentarna anketna komisija, ker je bilo treba na parlamentaren način ugotoviti nepravilnosti. Šef te komisije je bil ravno sedanji minister Radivojevič in zato vse to, kar se sedaj dogaja, ni za poučene kroge nobeno presenečenje.

Kaj se je vršilo v gozdarskem ministrstvu.

Parlamentarni anketni odbor je ugotovil v glavnem te največje zlorabe, ki so se vršile v ministrstvu za šume in rude:

1. S spremembo pogodb je bila povečana intenziteta eksploatacije državnih gozdov do maksimuma in so se tako sekali gozdovi, ki niso bili omenjeni v pogodbah.

2. Ob priliki valorizacije gozdov so bili na škodo države izvršeni veliki odpisi, s katerimi je bila država oškodovana za več sto milijonov.

3. Izvršeni so bili veliki odpisi gozdov v korist onih industrijskih podjetij, s katerimi so bile pogodbe menjane.

Vse te stvari so se dogajale na predlog strokovnih referentov.

Generalni direktor Stamenković in drugi višji uradniki so obtoženi po čl. 159. in 160. uradniškega zakona.

Novo smernice finančne politike v Sloveniji

Izjava novega finančnega ravnatelja za Slovenijo v Ljubljani.

V nedeljo, dne 13. januarja se je ob 10 dopoldne službeno predstavil svojemu uradništvu novi finančni ravnatelj za Slovenijo g. dr. Josip Povalej. Dvorana Mestnega doma je bila nabito polna službe prostega uradništva vseh strok finančne uprave.

G. finančni ravnatelj, ki je bil ob svojem prihodu v dvorano prisrčno pozdravljen, je najprej sporočil uradništvu, da ga je Nj. Vel. kralj z ukazom z dne 30. decembra 1928 imenoval za finančnega ravnatelja za Slovenijo v Ljubljani. Prosi, da oprostite, ker se ne more vsem uradom radi uradnih razmer že sedaj osebno predstaviti in obljubi, da hoče to v najkrajšem času storiti, da se od starešin pouči o uradnem stanju, kakor tudi, da sliši vse osebne želje in težnje uradništva.

V nadaljnjem je g. finančni ravnatelj v globoko zamišljenem strokovno osnovanem govoru izvajal približno sledeče:

V korist države in ljudstva.

Že na univerzi so me različni profesorji učili, da je finančna veda zaradi svoje raznolikosti, kakor tudi zaradi tega, ker posega v vse panoge našega gospodarskega življenja, ne samo ena najvažnejših, temveč tudi najtežjih ved. Če je že abstraktna veda sama na sebi težka, tem težje je to vedo praktično uporabljati. Da se ta veda v praktičnem življenju pravilno uporablja, se zahteva od vsakega uradnika finančne uprave visoka in temeljita strokovna izobrazba, poznanje vseh panog našega gospodarskega življenja, absolutna zakonitost, stvarnost, pravičnost in umerjenost.

Zakon sam na sebi je mrtva črka, zakon dobi življenje, ko prične uradnik po njem uradovati. Ker zakonodavci — ljudje s človeškim čuvstvom — niso mogli v ozki okvir besedila zakona utegniti vseh svojih želj in misli in niso zamogli vpoštevati vseh nepredvidenih slučajev, za katere in v katerih se bo zakon uporabljal, je uradnik vpoklican, da si ga po svoji strokovni izobrazbi, po svoji dobri vesti ne oziraje se na levo in desno tolmači v pravo, ki je v korist državi, pa tudi v dobrobit prebivalstva. Uradnik ne sme pri tem tolmačenju biti ozkosrčen, v dvomu naj si zakon raje razlaga v milejšem smislu, ker je nasprotna razlaga pre mnogokrat pripravna, da škoduje ugledu države, v prebivalstvu pa povzroča nevoljo, mržnjo in sovraštvo do uradništva.

Davčni objekt je živo bitje, ki hoče in mora živeti. V interesu države je, da davčni objekt ostane zdrav, močan, krepak, da se zamore razvijati, da bo tako zamogel, ne da bi pri tem bila njegova gospodarska bitnost ogrožena, dajati državi uradne, po razmerju gospodarskega razvoja tudi večje prispevke. Nikakor ne gre, da bi nezdrava finančna politika davčni objekt že ob njegovem rojstvu umorila.

Uradniki finančne uprave so tedaj dolžni, da ta davčni objekt pravilno negujejo, ga okrepijo, ga vzdržijo zdravega, da bo imela država na ta način trajen in siguren dohodek.

Pri reševanju spisov in pri splošnem uradnem poslovanju naj jim bo podlaga strokovna izobrazba, zakon, vestnost, stvarnost brez vsakega partizanstva — lex suprema salus rei publicae.

Proti strankam naj bo uradništvu strpno, potrpeljivo, vjudo in v vsakem oziru absolutno korektno.

Duh tovarištva med uradništvom.

Po usodi sem vam, tovariši, postavljen za predstojnika, za Vašega starešino, to pa sem le v toliko, v kolikor moram nositi na zunaj, na spodaj in na zgoraj — veliko odgovornost za vas vse, kakor tudi za samega sebe.

Če pa boste mislili, da bi v kateri vaši uradni ali osebni zadevi vam mogel kot vaš starešina biti v pomoč, smete z vsem zaupanjem name računati, ker sem voljen vse vaše interese braniti z isto verno, kakor bi bili to moji lastni interesi. V ostalem prosim, da ga uradništvu sprejme v svojo sredo kot tovariša in se hoče s svojim tovariškim vedenjem izkazati vrednega te časti.

Vsemu svojemu uradništvu priporoča, da gojijo med seboj pravo prijateljsko tovarištvo, da se med seboj v vseh težnjah, bodisi uradnega, bodisi zasebnega značaja podpirajo, ker le na ta način bodo zmogli svojo težko nalogo. Zahteva, da vse, kar se godi v uradu, ostane tudi v uradu, tudi osebnih zadev tovarišev se ne sme nositi na cesto.

Sam da sovraži in bi ne mogel biti dober tovariš vsem onim, ki bi skušali svojega tovariša iz ničevih vzrokov pri njem »pripočiti ali »prisluniti«. Te vrste značaji pri njem ne bodo imeli dostopa.

Da je pravo tovarištvo med vsemi uradniki in uslužbeni finančne uprave absolutno potrebno, utemeljuje s tem, da tvorijo vsi eno veliko družino, eno dolgo verigo, obstoječo iz slabših in močnejših členov, da je za redno poslovanje v finančni upravi potrebno, da vsi ti posamezni členi vsak zase vestno izpolnjujejo svojo, po predpisih jim odkazano nalogo, ne oziraje se na stroko, katero opravljajo, ne oziraje se na rang, katerega posejdujejo.

H koncu se obrne g. ravnatelj k svojim

Fašistična šola med Slovenci

Slovenščina izgnana, naši časopisi ustavljeni - Slovenski otroci morajo postati Italijani - Ves italijanski vladni aparat na delu za poitalijančevanje

Mondino, tržaški prosvetni šef, ki se je že proslavil z odstavitvijo skoro vseh slovenskih učiteljev in z izključitvijo slovenske duhovščine iz šol, je zbral učitelstvo nabrežinskega in sežanskega okraja 12. januarja v Sezani in jim vprilo proslulega pregnančevca slovenstva Grazioli in podobnih gospodov za biceval program fašistične šole v obmejnih krajih. Navzočih je bilo po italijanskih poročilih nad 60 učiteljev in učiteljic.

O šoli ob meji je dejal: »In tu še bolj kot kjerkoli v Italiji, je treba podpirati apostole nove zavesti, ki morajo z hladnokrvnim in modrim zanosom fašistov, z besedo in dejanjem vliči krepkost in zaupanje v otrokovo dušo, da se razblinijo razkrajalne sile nasprotnikov in pripravljati prihod vseh neprenehljivih usod domovine (?)«

Dotaknil se je tudi vprašanja verskega pouka, ki so ga baje hoteli radi njegovih navodil nasprotniki izrabiti v svoje zahrbtnje namene. Da se je pa to tudi po volji cerkvenih predstojnikov uredilo. — Vsi vemo, kako!

»Otroci, izročeni vaši skrbi v kraškem ozemlju, so posebno potrebni vaše ljubeznive čuječnosti. Povejte staršem, da boste iz njih otrok vzgojili dobre in vredne državljane velike in slavne domovine. Ne varajte nikdar pravičnega pričakovanja fašizma!«

Tako je Mondino končal svoj nagovor. Ubogi naši slovenski otroci, čaka vas usoda janičarjev. Ali je mogoče tako barbarstvo v sredini Evrope v našem stoletju? In vse pod krinko nekega domišljenega idealizma?

Grško-italijanska zveza

Atene, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Grška vlada je priredila italijanskemu državnemu podtajniku Grandiju slavnostno večerjo, katere so se udeležili Venizelos in vsi ostali ministri. Zun. minister Karapanos je v svojem govoru naglašal stare in globoke zveze med starodavno grško in italijansko kulturo. Dolgotrajna skupna zgodovinska tradicija mora še v sedanjem času pomagati k sporazumu. V smislu pogodbe, ki je bila nedavno podpisana v Rimu, bosta obe državi delovali po želji za skupno sodelovanje in za mir na vzhodnem delu Sredozemskega morja in na Balkanu. Grandi je v Mussolinijevem imenu zatrjeval Grški najpriskrnejše simpatije in prijateljstvo. Oba naroda, ki sta tako ponosna na svojo preteklost, naj z najtesnejšim sodelovanjem sodelujeta za svojo veliko bodočnost. Rimski pakt bo doprinesel Grčiji še tesnejše odnose v vseh vprašanih Sredozemskega morja. Listi pišejo zelo prisrčno o obisku podtajnika Grandija in o njegovih govorih. Kakor piše »Himerissos Typos«, se je tudi Venizelos z največjim zadovoljstvom iz-

javil o uspehih italijanskega obiska. Ta list obenem prosi Grandija, da bi poskrbel za olajšave položaja grškega prebivalstva na Dekanezu. Pri sprejemu časnikarjev je izjavil Grandi, da je upravičeno upanje, da bo prišlo do italijansko-turško-grškega sporazuma, da je treba na to delovati z vsem srcem, ker bi bil to eden najvažnejših temeljev za splošni mir. Italija je potrebna miru za veliko delo obnove naroda za mnogo generacij. Italija, katero dolžijo, da ni povsem zvesta Društvu narodov in da vodi nejasno politiko, je z s tem, da je poslala tako odlično osebnost, kakršna je osebnost Scialoie, pokazala interes za Društvo narodov, in potovanja njenih državljanov v Angoro in Atene so dokazi jasne politike, ki naj na vzhodu ustvari soliden mirovni blok, ki bi se opiral na Rim, Atene in Angoro. Grandi je izjavil, da je zelo zadovoljen s svojim bivanjem v Angori, ter je ugotovil popolno soglasnost obeh vlad v vseh važnih mednarodnih vprašanjih.

V Alzaciji zmagujejo avtonomisti

Pariz, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Namesto obeh alzacijskih avtonomistov Rücklina in Rosseja, katerima je bil odvzet poslanski mandat, je bil pri naknadnih volitvah izvoljen avtonomist Sturmel s 7044 glasov proti 3650 glasovom nacionalistične stranke. V kolmarškem volivnem okrožju so potrebne ožje volitve, gotova pa je izvolitev avtonomista Hausa.

ki je dobil pri prvih volitvah 3744 glasov, ker bodo glasovali pri ožji volitvi zanj tudi komunisti, kateri so sedaj prejeli 2333 glasov, dočim so dobili nacionalisti 4558 glasov, socialisti pa 3592 glasov. »Petit Parisien« zahteva z ozirom na ta rezultat, da naj bi se rešilo vprašanje Alzacije izven parlamenta.

Dogodki v Afganistanu

London, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Eden glavnih pristašev afganistanskega kralja Amanullaha, voditelj kraljevih čet Mirzama Kan je bil umorjen. Kraljev položaj je zelo resen.

London, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča Reuter iz Pešavarja ob indijsko-afganistanski meji, se je kralj Amanullah odrekel kroni na korist starejšemu bratu, princu Inayatullahu. Sirijo se govori, da se je kralj Amanullah z letalom preselil iz Kabula v Kandahar. Vesti iz Pešavarja pa poročajo, da je Amanullahova vojska v boju proti vstašem pri Kabulu dobila ojačenja iz Kandaharja in drugih mest ter da so se lojalna plemena pridružila kraljevi vojski. Opažajo se znaki, da se dosedanjí neodločeni boji nagibajo k zmagi v korist Amanullaha.

Dr. Beneš - agrarci

Praga, 14. januarja. (Tel. »Slov.«) Diference med češko agrarno stranko in dr. Benešem so se, kakor piše »Pravo Lidu«, bistveno poostriše zaradi izjave vodstva agrarne stranke, ki se je identificirala z napadi »Venkova« proti dr. Benešu. Agrarci so obljubili češkim fašistom za njihovo pomoč pri volitvah dr. Beneševu glavo. Ker pa podpira dr. Benešev zunanjo politiko ves kabinet, dr. Beneš ne bo odstopil, če ga ne bo vrgla poslanska zbornica.

Atentat v armenski cerkvi. V pariški armenski cerkvi je Armenec Ivan Ivanovič z revolverjem napadel tajnika cerkvene občine. Strel ni zadel, atentator je pobežnil, potem pa se je v svojem stanovanju ustrelil. Smatra se, da je atentator izvršil dejanje v hipni blaznosti.

šefom in starešinam uradov: Vas vse udano in iskreno prosim, bodite mi dobri, odkriti, lojalni svetovalci, bodite moji vestni in vztrajni pomočniki. Le tako mi bo mogoče voditi finančno upravo v Sloveniji v korist države in zadovoljstvo prebivalstva. Udano vas tudi prosim, da niste vašemu pri- in podrejenemu uradništvu samo strogo uradni šefi in starešine, ampak, da ste jim tudi voditelji, vzgojitelji, blagi učitelji in obenem tudi poživljalniki tovariši.

K sklepu poziva vse uradništvo, da naj stoji vsi za enega, eden za vse, in konča: Zvestoba za zvestobo!

Kriza v Albaniji

Milan, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo listi iz Tirane, bo rešitev krize albanškega kabineta povzročala velike težkoče, ker se je pokazalo, da je razlika in mnenju o državnem proračunu nepremostljiva in ker so vsi poskusi ponesrečili, doseči med ministri načelni sporazum. Domneva se, da bo kralj Zogu poveril sestavo nove vlade dosedanjemu ministrskemu predsedniku Kotti.

Kraljeva zaroka v Škandinaviji

Oslo, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Norveški prestolonaslednik Olaf se je danes zaročil s švedsko princesinjo Marto, hčerjo princa Karla in nečakinjo kralja. Ta poroka bo pripomogla k temu, da se odstrani zadnji ostanek nesoglasja, ki je še obstajalo med Švedsko in Norveško, odkar sta se razdružili.

HFSS in dr. Drinkovič

Zagreb, 14. jan. (Tel. »Slov.«) »Hrvat« prinaša tale dementi: »Sarajevska Večernja Pošta« je 12. jan. prinesla vest iz Beograda, da je HFSS sprejela sklep, po katerem bo podpisala dr. Drinkoviča, ker veruje, da bodo Hrvati imeli od njega mnogo koristi. Pooblaščenici smo izjavili, da HFSS ne samo, da ni ničesar v tem smislu sklenila, ampak tudi sploh ni razpravljala o Drinkovičevem delu. Zato je ta vest neresnična. Prav tako je popolnoma neresnična enaka vest »Narodne Politike«.

Kakor je Vaš dopisnik zvedel, je res, da so bili federalisti in sicer njihovi najodličnejši činitelji v dogovoru z Drinkovičem in Sverljem, predno sta stopila v vlado in da so storili vse korake ravno pri teh ministrih, da postane dr. Srkulj zagrebški komisar.

Iskreno in v globokem čuvstvanju podane smernice novega g. finančnega ravnatelja so napravile pri vseh uradnikih brez izjeme najboljši vtisek, kar je prišlo do izraza v lojalnostni izjavi g. finančnega nadsvetnika Bajiča, kateri se je v imenu vsega uradništva g. ravnatelju v najtoplejših besedah zahvalil za dana navodila in izraze pravega tovarištva in je v imenu vsega uradništva obljubil vsestransko lojalno podporo.

Pripomnimo, da se je ob tej priliki vpslala udanostna izjava Nj. Vel. kralju Aleksandru, g. finančnemu ministru dr. Švrljugi in g. finančnemu podtajniku dr. Letici.

Vprašanje konkordata

Belgrad, 14. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor se je zvedelo, forsira novi versveni minister medverski zakon. V zvezi z zakonodajo našega ministra za vere je njegov obisk pri nunciju Folleggrinetti, ki je nato obiskal ministra. Kakor smo zvedeli, je nuncij na stališču, da preden pride do medverskega zakona, mora priti do konkordata z Vatikanom. Minister za verstvo hoče čimprej urediti po zakonodaji naše medverske odnose. Zakon o pravoslavni cerkvi je gotov. Čuje se, da ne bo bistveno spremenjen načrt, kakor ga je sprejel in odobril ministrski svet. Ta načrt bi bil moral že biti predložen narodni skupščini. Nato pride zakon o katoliški cerkvi. V tej zvezi pa nujno pridemo do vprašanja odnošajev z Vatikanom. Ali se bo to vprašanje uredilo v obliki konkordata, ali pa v obliki zamenjave not, ali v obliki, kakor je to vprašanje uredila Češko-slovaška, se sedaj še ne more reči.

Zagrebski gospodarski krogi za novo vlado

Belgrad, 14. jan. (Tel. »Slov.«) V Beogradu se mudijo mnogi hrvatski bivši politiki, zlasti pristaši bivše Davidovičeve stranke, ki pravijo, da so zagrebški gospodarski krogi imenovanje nove vlade z veseljem pozdravili in da niso resnična poročila tistih inozemskih listov, ki trdijo, da je to le zunanji značaj.

Lovski zakon na vrsti

Belgrad, 14. jan. (Tel. »Slov.«) V ministristvu za gozdarstvo in rudarstvo je imenovana stalna komisija za zakonodajstvo. Kakor smo zvedeli, pride prvi na vrsto lovski zakon. Nato gozdarski zakon. Dalje je sestavljena tudi okrožnica glede enotnih navodil, oziroma službenega pravičnika za vsa področja gozdarskega ministristva.

Drobne vesti

Veliki župani v Beogradu. V Beogradu je prišlo veliko število velikih županov, ki jih je notranji minister Pera Zivković sprejel. Poročali so mu o razpoloženju v svojih oblasteh.

Inozemski finančniki v Beogradu. V Beogradu se mudijo veliko število inozemskih finančnih skupin, med njimi londonske Rotschildove skupine.

Vojaški ukaz. Izšel je ukaz, s katerim se je pomilostilo večje število vojakov, ki so bili obsojeni zaradi prestopkov. Pray tako je izšel ukaz o odklikovanjih, premeštvah in postavitvah vojaških oseb.

Nemški poslanik pri dr. Korošcu. Nemški poslanik dr. Köster je ob 5 popoldne obiskal prometnega ministra dr. Korošca.

Zopet incident v Zagrebu. Dopisnik »Pravde« dr. Ivan Nevisič, ki je znan radi svojih ostrih napadov proti KDK, je bil aretiran, ker je streljal po zagrebških ulicah. Policija ga je zadržala in mu odvzela revolver.

Konstatacija

Konstatiramo, da sta se »Jutro« in »Slov. Narod« popolnoma postavila na stališče onih, ki so izvršili prodajo obligacijskega posojila, dočim smo mi zavzeli svoje stališče. Ta konstatacija naj zaenkrat zadostuje mesto vsake polemike.

Rimsko vprašanje se rešuje

Iz Rima prihajajo glasovi, da se tam vrše pogajanja med Vatikanom in italijansko vlado o rešitvi rimskega vprašanja. Vsakovrstna ugibanja slede takim vestem, vendar je doslej vse tako govorjenje pregodno. Dejstvo je le, da se zaupnik Vatikana odvetnik Pacelli, ki je brat berlinskega nuncija, razgovarja o tem vprašanju z zaupnikom italijanske vlade drž. svetnikom Baroneom. Kako daleč sta obadva imenovana pooblaščenca vsak od svoje strani, se ne ve. »Osservatore Romano« od oktobra 1. 1927 je objavil minimalne zahteve sv. stolice. Te so: »Minuscolo Stato« — mala, a suverena država. Vprašanje je sedaj, če bo italijanska vlada tako zahtevo sprejela.

Sv. Stolica je odločno odklonila tako rešitev rimskega vprašanja, da bi se obstoječa eksteritorialnost razširila in zagarantirala. Pač pa zahteva, da dobi suverenost, četudi še na tako malem delu ozemlja v okolici Vatikana. Sv. Stolica je ležeče le na tem, da dobi prostora dovolj za svoje kurije. Sodi, da bi v ta namen zadostoval mali del lepniškega mestnega dela v neposredni bližini vatičanske palače in cerkve sv. Petra na eni strani, na drugi strani — zahodno in južno od Vatikana — pa več prostega prostora za zgradbo novih stavb. To pa so seveda le ugibanja.

Ta ugibanja pa podpira okolnost, da je Sv. Stolica v zadnjem času v tem mesnem delu pokupila mnogo nepremičnine, istotako so nakupile več sveta tudi nekatere druge cerkvene ustanove. Državne oblasti izpraznjujejo ta del mesta ter odvirajo nakup nepremičnin od strani zasebnikov. Seveda ni mogoče niti slutiti, če so ti nakupi resnično v zvezi s pogajanjmi. Vsekakor pa je vroča želja katoličanov, da bi se to vprašanje ugodno rešilo.

Dunajska vremenska napoved: Morda sneg.

Vera in kultura

Veliko delo franc. katoličanov

Paris, januarja 1929.

Pravkar je razposlal »Katoliški komite za francosko prijateljstvo v inozemstvu« svojim pr. ja. eljem »ročnico, iz katere povzemamo par podatkov o delu te važne katoliške in internacionalne ustanove. Že ob ustanovitvi leta 1915 si je nadel nalogo informirati inozemske katolike o pravem verskem položaju v Franciji, leta 1920 je ta delokrog še razširil z voljo, pridobiti čim več katoličanov-prijateljev Franciji.

V to svrhu sta njegov predsednik nadškof Baudrillart in tajnik msgr. Beaupin — oba tudi nam dobro znana — potovala po severni in južni Ameriki, oziroma raznih evropskih deželah.

Po skrbi tega komiteja prinaša do 200 revij in časopisov v inozemstvu vsak teden poročila o verskem in socialnem ter literarnem življenju v Franciji. Vsako leto izda v 12.000 izvodih inozemstvu že dobro znani »Almanach catholique francais«. Svojo revijo »Les Amities Catholiques Francaises« pošilja 100.000 inozemskim naročnikom, poleg tega izdaja neštete brošure, razposlane na približno 10.000 krajev. Komite smatra za posebno potrebno, pošiljati svoje zastopnike na važnejše internacionalne kongrese po načelu svojega tajnika: »Izvajati povsod politique de la presence«. Tujcom katolikom, ki se mude v Franciji, gre s posebno prijaznostjo v pomoč.

Posobno velikega pomena je njegov »Oeuvre des Bourses«, ki je razdelil že 300.000 frankov v obliki podpor in štipendij inozemskim katoliškim dijakom, ki so jih bili vedno deležni tudi Slovenci in Hrvatji.

Poleg tega zbira nove in rabljene knjige, ki jih pošilja v inozemske knjižnice in zavode, da tako pospešuje tudi širjenje francoske kulture.

Gotovo je ta ustanova že toliko žrtvovala za inozemske katolike, da zasluži vso njihovo upoštevanje in podporo.

Ruska obnovljena cerkev

Ruska tujetka zvana »Obnovljena Cerkev«, ki služi svetemu proti pravoslavni cerkvi, praznuje petletnico svojega obstoja. Zadnja, 8. številka Vestnika njene sinode vsebuje načelne izjave ter načrte za bodoče delovanje. »Obnovljeni« naznanjajo sicer začetkom l. 1929. novi sobor, na kateri so povabljeni tudi vzhodni patriarhi, in zatrjuje, da hočejo ob tej priliki doseči »popolno spravo z ostalo rusko Cerkvijo, katero deli od nas že pet let žalostni razkol«. Vendar kažejo ostali članki tega Vestnika hudo sovraštvo do »starokoptne tihonovščine«. »Obnovljeni« metro-polit vivedenski dokazuje, da ni prišel Odršenik ljudi odtrgati od zemlje in jih prenesti v nebo. Pač pa je Kristus izjavil, da hoče ustvariti svoje kraljestvo na zemlji. Zato je naše odobravanje socialne revolucije, v nasprotju s »starocerkovniki«, edina pravilna krščanska pot. Zato je sprejel »obnovljeni« sobor l. 1923. temeljno resnico: »služiti kapitalizmu je smrtni greh«. Naj le iščejo nazadnjaški duhovniki in po njih zaslepljeni verniki poglaviti cilj svojega delovanja samo onstran groba. »Obnovljeni« pa vseno trde, da Kristusu lahko služimo samo s tem, da potegnemo njegovo Cerkev iz kapitalističnega močvirja ven na trdna socialistična tla. Saj je bil Kristus največji sovražnik kapitalizma.

Temu žalostnemu prilozovanju svetom sledi zlobno obrekovanje Tihonovske Cerkev, ki ji očitajo, da izrablja zaslepljenost množice, in izkorišča njeno konzervativnost v prilog vseh nekdanjih častnikov, policajtov, graščakov, kramarjev. Ti brodolomci nalašč zivajo sovjetsko vlado na preganjanja, ker zaporji in kazni samo dvigajo njih delnice ter jim vržejo boljše obresti: neumno ljudstvo je tem bolj vneto za »nove mučenike«.

Ni dvoma, da nasprotujejo vse te trditve slehernemu krščanskemu prepričanju. Ni treba ponavljati, da pozdravlja »Obnovljena Cerkev« odpravo vseh preživelih samostanov, kulta svetnikov i. sl. »ter blagoslavlja« oprostitve od dolgega političnega in socialnega suženjstva, ki jo je ruskiemu ljudstvu prinesel sedanji »blagodejni preobrat«. Zadostuje tudi bežni pregled »obnovljenkega« glasila, da se prepričamo o njegovih notranji vrednosti. Krščansko požrtvovalno in pogumno neustranjenost moramo iskati drugod, ne pa med temi žalostnimi podrepani, ki se danes na ta način sliji svetom, izrabljajoč v svoje interese resnične in tudi samo dozdevne zmote in pogrške stare ruske pravoslavne Cerkve in njenih zvestih služabnikov.

Gibanje kitajskih katol. dijakov

V Pekingu se je osnovalo akademsko društvo, ki ima namen organizirati katoliško dijaštvo med seboj ter potem svoje gibanje najestiti tudi v druge sloye. Namen je v vsakem večjem kraju osnovati katoliška društva. Katoliški kitajski akademiki zahtevajo, da se katoličanstvo praktično uveljavlja v vseh panogah življenja. Iz tega društva izšli inteligenti naj postanejo kot lajki pomoč Cerkvi. Imajo tudi svoj list, ki hoče nositi kat. idejo v umetnost, znanost in literaturo.

Reumatizem

trganje v kosteh, protin, išias zdravi najuspešnejše Reusanal pasta. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvaja Lekarna Arko, Zagreb, Hlca 12.

Kaj je novega

Koledar

Torek, 15. januarja. Maver, Habakuk. — Solnce vzide ob 7.44 in zaide ob 4.35.

Osebnosti

★ **Smrtna kosa.** Včeraj popoldne je umrla v Kranju v visoki starosti 82 let daleč naokoli znana in splošno priljubljena gospa Alojzija Windischer, tašča g. ravnatelja na učiteljsku Antona Doklerja. Pogreb bo v sredo popoldne ob štirih. — V Velikem Kamnu je umrl župan, gostilničar in veleposelnik g. Janez Šerbec. Pokopali ga bodo danes dopoldne. Pokojni je bil zaveden katoličan in vedno odločen pristaš SLS. — V Smledniku je umrla ga Lucija Konjar. Vzgojena v uršulinskem samostanu v Škofji Loki je ohranila tisto odlično umerjenost in preprostost, ki je krasila naše starejše matere.

★ **V neše državljanstvo** so sprejeti Ivana Jožefa Jurca, šolska sestra iz Ljubljane; Anton Štiligoj, trgovec iz Ljubljane; Josip Blažič, trgovec iz Brengove, okraj mariborski in Ciril Gorjun, zasebni uradnik iz Maribora.

Ostale vesti

★ **Sprejemni dnevi pri komisariju oblasti.** Sprejemni dnevi pri komisariju oblasti. Sprejema stranke kakor doslej, t. j. ob ponedeljkih, sredi in petkih od 11 do 13. Radi velikega dela, ki ga mora vršiti, naj se stranke zglašajo izključno ob teh dneh.

★ **Člani obl. odbora razrešeni svojih funkcij.** Včeraj dne 14. t. m. je povabil novimenu komisar obl. odbora dr. Marko Natlačen k sebi vse člane obl. odbora, ki jih je obvestil o tem, da je postavljen za komisarja ljubljanske samouprave. Obnem jim je sporočil, da jih v zmislu dostavljenega mu dekreta razrešuje njihovih funkcij. Ministrstvo notr. del namreč ni pristalo na predlog, da bi se komisariju postavil ob stran posvetovalni odbor. Vse funkcije oblasti samouprave so se toraj združile v osebi komisarja, ki ima vršiti tako posle obl. odbora, kakor posle obl. skupščine.

★ **Občinski odbor v Borovnici** je sklenil 13. januarja, da zaprosi v sporazumu z občino Presejce in gospodarskim odborom Rakitna za priklopitev k okrajnemu sodišču Ljubljana, ker je s 1. januarjem odšel tudi davčni urad z Vrhniko v Ljubljano.

★ **Glede brzovjake Društva bančnih zavodov v Sloveniji** ministroma gg. dr. Švrljugi in dr. Antonu Korošcu, o katerih smo pisali, da je ono na dr. Antona Korošca »Slovenski Narod« zamolčal, smo zvedeli, da krivda ne zadene »Slovenskega Naroda«, ampak da se je bila pri odpošiljavi prepisa brzovjake posameznim uredništvom zgodila nehota slučajna pomota od strani odpošiljavca. »Slovenski Narod«, ki je bil o tem naknadno obveščen, je zdaj stvar tudi popravil.

★ **Železniške konference,** ki se vrši dne 17. t. m. v Belgradu, se udeležijo tudi »Zveza za tujski promet v Sloveniji«, ki bo skušala uveljaviti želje in predloge naših tujsko-prometnih interesentov glede novega voznega reda. Zveza ima za to konferenco pripravljenih tudi več predlogov za izboljšanje vlakovnih zvez Slovenije z morjem, ki so dosedaj vse prej, kakor ugodne.

Desanka Maksimovič:

Življenje v številkah

V življenju že umrle Ljubice je bilo vsega skupaj par nenavadnih dogodkov. Vsi ostali, čisto vsakdanji, so se v neskončnost na isti, vedno na isti način ponavljali. In ona je bila navajena, da jih prešteva. Pod večer je samo z desetino svoje teže sedala na nizko pručico v kuhinji in vsa trudna govorila: »Že devet in devetdesetkrat sem te podnice oprala.« Prav za prav bi to število lahko podesetorila, ali ta številka ji je nekako bila višek množine. In vse v njenem življenju se je dalo povedati v številkah: to se pravi, vsaka stvar se ji je primerila po devet in devetdesetkrat.

Se za detinstva so se ji začeli opravki enolično ponavljati. Par tisočkrat je zanihala zibelko mlajših bratov in sestr in odpela isto enozvočno, iz zlogov sestavljeno pesem: lu, la, lo, ni, ne, na. Nič manjkrat ni pihnila v žličico mleka, ko jih je hranila, in prav tolikokrat, samo malo močnejše, je zjutraj in zvečer pihala v ogenj, da se je razgorjel. Potem je mnogo mnogokrat spustila vedro v stari, z mahovjem obrasli vodnjak, in vrtela zarjavelo verigo, da bi čim prej zajela vodo. Tolikokrat je gledala tri okroglice, izlizane bele kamne pred hišo, ko jih je čistila, da si jih je mogla zaprti oči živo in raznežno zamisliti še več let po možitvi. Že do tedaj je trinajstkrat belila kuhinjo in jedilno sobo in mimogrede slive po vrtu in dvakrat vselej z isto barvo prebarvala stole in klopi. Včasih so prišle tudi strašnejše stvari: na jesen je morala piščance, ki jih je zjutraj veselo sklicala skupaj, s svojo roko klati in gledati njihovo zadnje frifotanje.

★ **Mednarodne razstave v Barceloni,** ki se vrši od maja do novembra t. l. se udeležijo tudi »Zveza za tujski promet v Sloveniji« z večjim številom slik, ki predstavljajo pokrajinske lepote naše domovine, z diapozitivi in reliefnimi kartami ter obilnim drugim propagandnim materijalom. Država bo zgradila na razstavnem prostoru poseben paviljon, kjer bo dostojno zastopan naš tujski promet.

★ **V zahvali** po pokojnem vladnem svetniku g. Ignaciju Fajdigi je pomotoma izostala zahvala g. ravnatelju Antonu Zupanu, kot zastopniku celjske gimnazije, in zastopnikom Glasbene šole v Kranju.

Župnijske kronike leta 1928

Žužemberk. Preteklo leto je bilo v naši župniji rojenih 108, in sicer 48 dečkov in 60 deklic. Umrlo je 57 oseb, 32 moških in 25 ženskih. Med temi je bilo 20 otrok pod enim letom. Oldkanih je bilo 30 parov, doma poročenih pa 20.

Tri smrtni nesreče

V soboto zvečer se je na železniški progi med Ljubljano in Vevčami pripetila grozna nesreča, ki je zahtevala življenje mladega delavca. 35letni delavec kemične tovarne v Mostah Ivan Lukec je po delu šel proti domu v Spodnji Kašelj, kjer je stanoval pri stariših. Ko je okrog 7 zvečer med prvo in drugo čuvajnico blizu Studenca prekoračil železniško progo, najbrže v megli ni opazil bližajočega se vlaka, ki ga je povozil in mu odsekal levo nogo in levo roko ter mu prizadejal smrtno rano na glavi. Lukec je ob progi ležečega našel progov i preglednik. Prepričan, da je povozenec že mrtev, je alarmiral orožnike. Ko je Lukec že več kot dve uri ležal na progi, je naenkrat pričel dati znake življenja od sebe. Ljudje, ki so že hiteli po vasi naročat krsto zanj, so mu nudili prvo pomoč, orožniki pa so telefonično poklicali rešilni avto iz Ljubljane, ki je Lukeca prepeljal v bolnišnico. Vendar so bile rane prehude in je Lukec kljub takojšnji zdravniški pomoči v nedeljo zjutraj umrl. Lukec še ni bil oženjen, bil pa je marljiv in varčen delavec. Njegova tragična smrt je v okolici zbudila splošno sočutje.

Za nesrečo, ki se je pripetila pri Vevčah, se je včeraj zjutraj pripetila še druga železniška nesreča v Logatcu, kjer je vlak do smrti povozil železniškega prometnega uradnika Janka Smerkolja. Smerkolj je včeraj ob 2 ponoči odpravil tovorni vlak v smeri proti Račeku. Z nasprotni strani pa je tedaj po vzporednem tiru privozila lokomotiva, ki je

Čuvajte se gripe!

Bacili bolezni pridejo najlažje v naše telo potom ustne in grlne odprtine. To najemljivejše razkužite in jo napravite o'porno proti napadu bacilov tako uporab late okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERS

Dobe se v vseh lekarnah, cena jim je zelo primerna!

Nekaj stokrat je koze gnala past na jaso zunaj mesta. Toda to spada že v lepše, nenavadnejše dogodke njenega življenja. Takrat je daleč v dolini ostalo od skrbi razdejano in nervozno materino lice, izlizani hišni praž, jok, vpitje, prah z ulic. Okrog nje je dehtelo in šumljalo listje. Nebo se je modrilo. Tri koze so se pasle. Nekaj nedoločnega in nepojmljivega je viselo v tišini.

Pet predpasnikov, rdečih in modrih, je ponosila v mladih dneh in nekaj opank in dva para rjavih čevljev. Kar se knjig tiče, je vsega skupaj raztrgala en abecednik.

Pozneje, za možitve je enoličnost malo prenehala. Šivilja ji je mero jemala za belo obleko in se je je nalahko in nehote dotikala po vratu, rokah, životu. In ker je vse njeno življenje bilo do tedaj z delom napolnjeno, so se ji ti dotiki zdeli ko božanje in je sladko uživala v njih. Ta svatveni teden ji je tudi to bilo nenavadno in ugodno, ker se je umivala z dišečim milom, si z dišavami trla lice, vrat in celo roke in si zvečer nalašč spletala lase, da so bili zjutraj izvalovani. Toda vsega tega je bilo prehitro konec in začelo se je novo enolično naštevjanje.

Po možitvi je bil glavni njen opravek kuhanje. Dokler število vkuhanih juh ni prišlo na tisoč, je bilo še malo zanimivo. Potem je radi raznovrstnosti zastoj menjavala lonce: zdaj modri, zdaj oni z medjo obrobjeni; zastoj je danes vkuhavala zdrob, jutri rezance, pojutrišnjem riž, potem cmoke; kljub temu ji je bila vsaka nedelja na prejšnjo. Kolikor je petkov in sred' bilo, tolikokrat je rano zjutraj fižol izbirala in vsake sobote zvečer v zimi je sarmo zvijala, a ob nedeljskih jutrih pripravljala salo za pecivo. A juha se je vsakodnevno ponavljala kot vzhajanje solca.

Ray-milo
se izdeluje iz koksiranih jajc

pahnila Smerkolja pod kolesa tovrnega vlaka, ki so šla preko njega. Pozneje so ga našli delavci na tiru vsega razmesarjenega, tako da so komaj zbrali ude in jih prenesli v mrtvašnico. Janko Smerkolj je bil doma iz Ljubljane. Bilo mu je šele 30 let in je bil eden najvestnejših uradnikov, ter je užival splošno spoštovanje. Zapusča ženo in dvoje otrok.

V Marxovi tovarni za barve na Količevem pri Domžalah so preteklo nedeljo hoteli očistiti ledu vodno kolo. Pri tem delu je tudi pomagal tovarniški poslovodja g. Seliškar. Ko je bilo delo že končano, je šel g. Seliškar po ledu v bližino kolesa. Naenkrat se je led prelomil, kolo se je pričelo vrteti, g. Seliškar je padel in prišel pod kolo, ki ga je popolnoma zmečkalo in mu tudi odtrgalo eno nogo. Bil je takoj mrtev. Truplo so takoj potegnili izpod kolesa, nogo je pa voda odnesla in je še niso našli.

Požar v lužinski graščini

V nedeljo ob pol petih zjutraj so bili ljubljanski gasilci klicani na Fužine, kjer se je vnel strop nad kopalnico v graščini g. Baumgartna. Najprej je odšlo deset poklicnih gasilcev z motorno brizgalno, sledili so jim pa kmalu nato prostovoljni s svojo novo brizgalno, ki pa ni stopila v akcijo, ker so že poklicni gasilci pogasili ves ogenj. Pregorel je strop in del strehe nad kopalnico. Ogenj je nastal radi kratkega stika. Škoda je znatna.

Zračni promet Dunaj-Maribor-Zagreb-Belgrad-Solun

S 15. februarjem t. l. se bo, po vsej verjetnosti, zopet otvoril redni zračni promet med Belgradom in Zagrebom. V načrtu za letos pa je tudi uvedba zračnega prometa med Dunajem in Solunom preko Maribora, Zagreba, Belgrada in Skoplja. Seveda je uresničenje tega načrta odvisno še od uspehov pogajanj z inozemskimi družbami in državami, tako da zaenkrat ni mogoče natančno navesti dneva, ko se ta zračna proga v celoti uvede. Vsekakor pa dobi Skoplje še letos zračno zvezo z Belgradom in bo morala družba za zračni promet zato povišati število svojih letal. Piloti Vladimir Striževski, Viktor Nikitin in Mihajlo Jarošenko so že bili v ta namen poslani v Francijo, kjer bodo, kakor lani, prevzeli do konca januarja dvoje novih letal istege tipa, kot lani, namreč Potez XXIX, in odleteli z njimi iz Pariza preko Alp v Belgrad. Tako bo obsegalo zračno brodovje šest potniških letal. Kakor hitro bo uresničena zračna proga Dunaj-Solun, se bo brodovje še povečalo in so zato že pripravljena denarna sredstva. Promet na progi Dunaj-Solun bo urejen tako, da bodo potniki zgodaj zjutraj odleteli z Dunaja in bodo opoldne že v Solunu. Letala se bodo ustavila v Mariboru, Zagrebu, Belgradu in Skoplju. Na progi Dunaj-Belgrad bodo vršila promet jugoslovanska letala in letala inozemskih družb, na progi Belgrad-Skoplje je jugoslovanska, od Skoplja do Soluna pa jugoslovanska in grška.

Zračna proga Dunaj-Solun bo imela mednarodno važnost in bo mnogo koristila Jugoslaviji, kajti predstavljala bo eno najvažnejših tranzitnih prog v svetovnem zračnem prometu.

V tej dobi so ji rojstva otrok prinašala nekaj raznovrstnosti. Vendar so vsa bila eno ko drugo: ista babica je v loncu vodo grela, kuhala čaj iz kamilic, vihala rokave in predpasnik. Vedno z istimi besedami je, potem ko je skopala otroka, prosila za dar: »Da mi nekaj daste, dobili ste hčerko.« In še ti stavki so bili vedno enaki, ker so se rodile same hčerke. Nekako udomačilo so se bile.

Potem so sosedje pošiljali darove otročnici. Stacunarka je vselej poslala kockaste sladkorja v belih škrcicljah; samo enkrat je napravila izjemo in poslala riž. Gotovo se je nekako mimogrede zmotila. Soseba branjevka ji je nepogrešno pošiljala po košaro žlahtnih jabolk, zato, ker so vsi otroci prihajali na svet, ko so ta jabolka zorela. Tretja sosedja ji je vselej poslala veliko belo pogačo. Tuš slučajne darove je, razume se, dobivala. Tako se še vedno spominja bele torte, ki ji jo je pošiljala ključavničarica, in šopka belih krizantem.

Deseti teden po rojstvu so krščevali otroke. Tako je Ljubica devetkrat za svojega življenja pripravljala: botri srajco z rdečimi trakovi, botru nogavice iz francoskega sukanka in botricama svilene rute, najmlajšemu botriču (vsega skupaj trikrat) obleko iz plavega italijanskega zameta. Po obdarovanju so čistili hišo, a malo drugače ko za božič in veliko noč. Prali so čipkaste zavese iz vseh sob, vezli namizne prte, prestirače in navlake za blazine. V kuhinji in na hodniku so barvali podnice. In ko je zadnje dete, ki so ga do krsta navadno imenovali Bula, dobilo novo ime, podobno imenom ostalih sestr, takrat je ona z botro trkala na zdravje.

Po tretji hčerki je šla prvič v gledališče. Igrali so: »Vojvodo Brano«. Takrat je obula

Nova razvrstitev finančnih in davčnih uradnikov v Sloveniji

Konceptni uradniki.

Višji inšpektor gen. direkcije (1/4) Martin Spindler, šef oddelka finančne direkcije (1/4) Dr. Karel Novcny, višji inšpektor gen. direkcije (1/4) Ivan Perpar, višji inšpektor fin. direkcije (1/5) Mate Kišic, višji inšpektor fin. direkcije (1/5) Maks Lašan, inšpektor fin. direkcije (1/6) Konrad Skoflek, glavni sekretar fin. direkcije (1/7) Jurko Viktor, šef oddelka fin. direkcije (1/5) Angelo Savnik, višji inšpektor fin. direk. (1/5) Dr. Robert Tomšič, inšpektor fin. direkcije (1/6) Emil Kandare, inšpektor fin. direkcije (1/6) Fran Zupančič, vsi pri fin. direkciji v Ljubljani. — Višji inšpektor fin. direkcije (1/5) Josip Mozetiz, Vr. d. šefa davčne uprave Ljubljana-mesto, sekretar fin. direkcije (1/7) Dr. Anton Matelič, finančna direkcija Ljubljana, višji inšpektor fin. direkcije (1/5) Avgust Sedlar, Vr. d. šefa davčne uprave Maribor, višji inšpektor fin. direkcije (1/5) Dr. Ernest Močnik, Vr. d. šefa davčne uprave Celje, višji inšpektor fin. direkcije (1/5) Hinko Pernic, Vr. d. šefa davčne uprave Ptuj, inšpektor fin. direkcije (1/6) Anton Leskovec, Vr. d. šefa davčne uprave Radovljica, sekretar fin. direkcije (1/7) Fran Mahkovec, Finančna direkcija Ljubljana, sekretar fin. direkcije (1/7) Ludvik Muha, Vr. d. šefa davčne uprave Novomesto, sekretar fin. direkcije (1/7) Dr. Aleksander Podobnik, Finančna direkcija Ljubljana, sekretar fin. direkcije (1/7) Ivan Predikaka, Davčna uprava Maribor, sekretar fin. direkcije (1/7) Anton Gunde, Vr. d. šefa davčne uprave Smarje pri Jelšah, pomočnik sekretarja (1/8) Luka Potocnik, Davčna uprava Kočevje, fin. konceptni pripravnik (1/9) Egon Bayer, Davčna uprava Kamnik.

Arhivski uradniki.

Pri finančni direkciji v Ljubljani: Arhivarji (III/1): Fran Setina, Anton Del'Col, Bazarič Anton. Pomočniki arhivarja (III/2): Anton Lokar, Janko Bogartaj, Karol Podboj, Oroslav Rakusa, Protokolisti (III/3): Anton Bračko, Rudolf Večerin, Rajmund Kokot, Nekoslav Cepлак. — Registratorji (III/3): Josip Vedam, Evgen Sušteršič, Fran Kovačič, Ivan Zorc, Ivan Kramar. — Arhivska pripravnik (III/4): Slavko Kugovnik, Vilko Gogala. — Arhivar (III/1) Alojzij Megla, Maribor. — Pomočnik arhivarja (III/2) Miloš Kramar, Maribor. — Protokolisti (III/3): Roman Rek, Ljutomir, Avgust Kos, Ptuj, Vinko Beznik, Radovljica, Romuald Hribarnik, Ormož. — Pomočnika arhivarja (III/2): Lenart Grilanc, Ljubljana-okolica, Fran Murovec, Ljubljana-mesto.

Davčni uradniki.

Davčni inšpektor (II/1) Miroslav Pirkmajer, finančna direkcija Ljubljana; šef davčne uprave (II/1) Ferdinand Prelog, Murska Sobota. Davčni kontrolorji (II/2): Stefan Praznik, Krško; Josip Masten, Fran Gril, Avgust Cegan, Ignacij Ozvalič, Franc Donaj, Anton Vodopivec, Matija Najžer, vsi v Mariboru; Vinko Gal, St. Bistrica; Anton Kunej, Smarje pri Jelšah; Viljem Kobal, Radovljica; Elbert Prime, Fran Košar, oba v Ptuj; Rudolf Starkl, Brežice; Anton Cvahet, Celje; Zdravko Stolica, Kočevje; Simon Führer, Ptuj; Franc Gala, Krško; Vinko Pirnat, Ludvik Komar, Tomo Tavčar, vsi v Kranju; Jakob Arnuš, Ptuj; Ludvik Jutraš, Bogomil Zeleznik, Franc France, vsi v Mariboru; Rudolf Dehunia, Rudolf Blinter, Jurj Kramberger, Milan

Subič, Anton Adamič, Leon Ozimič, Joža Bekš, Ivan Hočevar, Franc Prezelj, vsi Ljubljana-mesto; Ciril Ivančič, Joža Bekš, Aleksander Golja, Ivan Grčar, Karol Šiška, Ivan Stupar, Karol Brillach, vsi v Ljubljana-okolica.

Davčni blagajniki (II/2): Val. Novak, Novomesto; Josip Pihler, Slov. Bistrica; Emil Pleskovič, Laško; Josip Tajnik, Kranj; Ivan Cirk, Kočevje, Ivan Tomec, Kamnik; Franc Čuš, Celje; Josip Sprah, Slovenjgradec; Oton Stepic, Smarje pri Jelšah; Lovro Kuharič, Ljutomer; Viktor Damjan, Logatec; Ferdo Kocuvan, Maribor; Anton Dolenc, Murska Sobota; Ladislav Jerše, Ptuj; Franc Starin, Ljubljana-mesto; Aleksander Hruška, Ljubljana-okolica.

Davkarji (II/3): Josip Pluk, Ernest Kramaržič, Josip Badiura, Stanko Ribnikar, Josip Klemenčič, Matja F. un, vsi Ljubljana-mesto; Ivan Mešlec, Ljubljana, okolica; Matija Mavrovič, Kočevje; Alojz Streljak, Laško; Rudolf Falkner, Alojz Čotič, oba Krško; Franc Lorber, Davorin Blažon, oba v Konjicah; Ivan Jerab, Cernomej; Franc Trepel, Celje; Franc Jakopin, Ormož; Janko Rozman, Viktor Koritnik, Tomo Verzegnani, Viktor Zimič, Franc Pirih, vsi Smarje pri Jelšah; Ivan Bohak, Matija Križan, Alojzij Jagodič, vsi Ptuj; Ivan Sušelj, Prevalje; Filip Dvorsak, Murska Sobota; Josip Jurak, Novomesto; Karol Zabkar, Logatec; Mohor Zupančič, Ljutomer; Josip Dvefak, Josip Eržen, oba Logatec; Josip Sever, Leopold Haller, Martin Ferencič, vsi Maribor; Janez Ružič, Alojzij Lazar, oba Mur. Sobota; Franc Schweiger, Ignacij Sila, oba Novomesto; Franc Ramor, Prevalje; Josip Gregorc, Murska Sobota; Anton Ribič, Slavko Dvefak, oba Ptuj; Tomo Stangl, Radovljica; Dragotin Cepлак, Dol. Lendava; Miroslav Pavlin, Novomesto; Franjo Sek, Celje; Franc Adamič, Škofja Loka; Viljem Vovk, Slov. Gradec; Alojz Ošina, Slov. Bistrica; Alfonz Debelak, Slov. Gradec; Josip Močan, Maks Zumer, oba Celje; Franc Bole, Prevalje; Josip Peršak, Cernomej; Alfonz Ribič, Gornjigrad; Stanko Vedlin, Josip Stare, Franc Marinc, vsi Kamnik; Rudolf Kump, Dol. Lendava; Karl Grah, Celje; Franc Cimerman, Dol. Lendava; Anton Vardjan, Logatec; Rudolf Knaflič, Ljutomer; Metod Villan, Kranj; Josip Trtnik, Lovrenc Novak, oba Litija; Rudolf Zrimšek, Kočevje; Ludvik Avšič, Gornjigrad; Anton Prudič, Dol. Lendava; Božidar Setina, Cernomej; Franc Vošnjak, Litija; Viktor Kumar, Kočevje; Vladimir Gogala, Dol. Lendava; Milan Peterlin, Škofja Loka; Janko Rožaj, Radovljica; Franc Perkič, Stefan Kolčaj, oba Mur. Sobota; Stanislav Pleskovič, Gornji grad; Rudolf Podkrajski, Novomesto; Ivan Vrč, Celje; Marjan Obersnu, Litija; Franc Andrejčič, Brežice.

Davčni pripravniki (II/5): Rudolf Brunsteiner, Dol. Lendava; Silva Gspan, Ljubljana-okol.; Karol Mozetič, Ljubljana-mesto; Janez Petrovič, Cernomej; Jakob Kozelj, Litija; Pavel Pirš, Novo mesto; Slavko Fajdiga, Cernomej; Anton Baškovec, Brežice; Srečo Verstovšek, Brežice; Franjo Hartman, Kočevje; Viktor Mlakar, Kamnik; Stefan Voljič, Dol. Lendava; Adolf Rorman, Kranj; Alojz Voreš, Mur. Sobota; Andrej Šoberl, Krško; Alojz Stular, Cernomej; Viktor Martinjak, Ljutomer; Dominik Smit, Slov. gradec. — Registrator (III/3): Anton Korosec, Ormož. — Protokolist (III/3): Rudolf Ahtik, Celje.

avstrijska državljanka, stara 24 let, je zaslužila pri saharinu doslej po lastni navedbi 150 tisoč dinarjev.

★ **Lakota v Hercegovini.** Iz Mostarja poročajo, da vlada v Hercegovini huda lakota, ki jo trpi večina revnega prebivalstva Hercegovine. Najbolj so prizadeti prebivalci občine Bitunja, katerim je suša poleti uničila vse pridelke. Sedaj so ti kmetje prišli v Mostar, prosit dela in hrane. Hodijo od praga do praga in ne vedo, kako bi se rešili lakote. Okrajni pomožni zaklad je že pričel s pomočjo in je poslal več žita v kraje, kjer divja lakota. Tako je poslal v Nevesinje pet vagonov, v Gacko tri vagona in v Posušje en vagon. Včeraj so pričeli v Mostarju razdeljevati lačnemu ljudstvu deset vagonov žita, deloma pšenice, deloma ječmena.

★ **Osijek brez luči.** V soboto popoldne je v Osijeku v mestni elektrarni nastal radi velikega mraza kratek stik, tako da je bilo vse mesto zvečer brez električne luči.

★ **Koliko pokadilo v Sarajevu.** V Sarajevu so l. 1928. pokadili tobaka za 97.183.269 Din. Pokadili so 94.619.828 cigaret, 700.000 cigar in 121.437 kg tobaka. V Sarajevu je 295 traik. Bog ve koliko pa so poleg pokadili še nemonopolnega tobaka?

★ **Zagreb dobi veliko moderno kopališče.** Ze dolgo je bila želja Zagrebčanov, da dobe na Savi veliko moderno kopališče, kajti dosedanja kopališča so mnogo premajhna in ob vročih poletnih dnevih zasedena že na vse zgodaj. Kakor kaže, se bo sedaj ta želja Zagrebčanom izpolnila. V nedeljo se je vršil v Zagrebu ustanovni občni zbor društva za zgradbo kopališča na Savi. Za predsednika je izvoljen znani zagrebški arhitekt Sunko, v odboru pa so odlični zagrebški meščani, med temi tudi župan dr. Srkulj. Za novo kopališče sta arhitekt Sunko in inženjer Košutič tudi že izdelala načrt. Novo kopališče bo zgrajeno res velikopotezno in bo tvorilo tudi arhitektonsko umetnino. Zgrajeno bo na desnem bregu Save, na ozemlju občine Sv. Klare. Imelo bo veliko kotlino na prostem, v katero bo tekla voda iz Save po posebnem vodovodnem prekopu. Voda bo filtrirana. Poleg tega bosta zgrajeni še dve mali kotlini za otroke in neplavalce. Razen tega se bodo nahajala poleg kopališča še igrišča za golf, tenis, nogomet, dirkališča itd. Kabin bo novo kopališče imelo 1000. V kopališkem poslopu bo velika restavracija s plesno dvorano. Od kopališkega poslopa do vode se bodo spuščale velike terase s solnčnimi kopaljnami. V posebnem kopališču bo zakriti vodni bazen in 40 kadi ter več pršnih kopalj. Tu se bo mogoče kopati tudi pozimi. Proračun stroškov za vse skupaj bo znašal deset milijonov dinarjev.

★ **Zenska pod tramvajem.** V Zagrebu se je pripetila v nedeljo popoldne huda tramvajaska nesreča, ki bi kmalu postala smrtna. Neke 40letna žena je, najbrže pod vplivom alkohola, zašla v Vlaški ulici pod avto, ki pa jo je pahnil pod tramvaj. V tem trenutku je prišel mimo neki Rus, ki je z vpitjem opozoril tramvajskega voznika na nesrečo. Hudo ranjeno žensko so ljudje nato potegnili izpod tramvaja, ki ji je zmečkal desno roko in presekal žile. Prepeljali so jo v bolnišnico.

★ **Velik požar v bosanski vasi.** V vasi Jabuki pri Foči so pogorela nekemu kmetu vsa poslopja, to je hiša s hlevi in skednji vred. Zgorelo je tudi osem krav, trije voli in mnogo pridelkov. Ogenj je nastal radi neprevidnosti domačinov. Pri gašenju je bil neki možki huje ranjen in je moral v bolnišnico.

★ **Pri sekanju drevesa smrtno ponesrečil.** V vasi Luki pri Čačku v Srbiji se je pripetila te dni grozna nesreča. Mihajlo, sin bogatega kmetla Vasoviča, je odšel s svojo sestro in bratom sekat v gozd drva. Načel je veliko in obsežno bukev na strmini. Bukev se je pri padcu tako nesrečno nagnila, da je pokopala Mihajla pod seboj. Mihajlu je odrgalo glavo, ki se je potrkjala več metrov daleč, truplo pa je bukev popolnoma zmečkala.

★ **Arretirani šef delavske zavarovalne ekspoziture.** Na prijavo upravnika Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Subotici je bil v Srbobranu arretiran šef neke ekspoziture. Pri pregledu knjig je namreč subotički upravnik ugotovil, da je dotični šef ponarejal blagajniška poročila in jih pošiljal v Subotico. Na ta način je oškodoval OUDZ v Subotici za okrog 35.000 dinarjev. Arretacija je vzbudila pri vojvodinskih zavarovalnih uradnikih splošno začudenje, ker dosedaj nihče ni dvomil o njegovi poštenosti.

★ **Morilec generala Kovačevića ustreljen.** V soboto zjutraj je bil v Štipu ustreljen Blagoje Kraljev, morilec generala Mihajla Kovačevića. Kraljev je bil od štipskega sodišča obsojen na smrt, obenem s še tremi svojimi tovariši, sokrivci pri atentatu na pokojnega generala Kovačevića. Kraljev je bil takoj po atentatu arretiran in je priznal svojo krivdo, nato pa molčal dosledno na vsa stavljena mu vprašanja. Tudi v soboto zjutraj, ko so ga vedli na morišče, je ostal nem in ni hotel povedati ničesar novega o atentatu.

★ **Na svatbi.** Pred dnevi se je vršila v vasi Zakmur, v bosanskem okraju Foči, velika svatba, katere se je udeležila vsa vas. Na svatbi je prišlo do krvavega pretepa, v katerem je bil en mladenič smrtno nevarno, trije pa lažje ranjeni. Vse so prepeljali v bolnišnico v Foči.

★ **Grozen roparski napad pri Požarevcu.** V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen v Velikem Selu blizu Požarevca grozen roparski napad. Neznani roparji so vdrli v mlin industrijalca Voje Prkiča in ubili upravnika mlina Prkičevega tasta vpokojenega polkovnika Veljo Milosavljeviča. Nato so vzeli iz mlina veliko železno blagajno, jo naložili na voz in odpeljali v neznan smer. Okrajna policija v Požarevcu in v Petrovcu je izvršila vsestransko preiskavo po sledi, katero so roparji zapustili. Poklicana je bila na pomoč tudi belgrajska tehnična policija.

★ **Arretiraneec ubil detektiva.** Pred dnevi je v Bitolju zasadi detektiv Vukašin Despotović šoferja Stojana Koleviča pri tatvini in ga arretiral. Kolevič se je zbal, da bodo prišli njegovi stari grehi na dan. Na potu na policijo se je v neki temni ulici nalašč spodtaknil in pri padcu izvelkel revolver, s katerim je brzo ustrelil Despotoviča v prsa in ga smrtno ranil. Despotoviča so ljudje našli že umirajočega, Kolevič pa je pobegnil, vendar ga je policija kmalu izsledila. Priznal je takoj umor, poleg tega pa še dva umora, ki jih je izvršil že prej in devet tatvin, ki jih je izvršil z nekim tovarišem.

★ **GOSPODINJSTVO. S. M. Lidvina Purčaj v novem natisu cena Din 40.— za broširan ozir. Din 60.— za celo platno vezan izvod, se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjiga je našim dekletom in ženam praz tako potrebna in koristna, kakor je »Slovenska kuharica« od s. Felicite Kalinšek, ki je izšla že v sedmem natisu in je razširjena po celi Sloveniji in še daleč preko njenih mej. Saj nimajo niti veliki narodi tako lepe kuhinjske knjige, ki bi se mogla meriti s »Slovensko kuharico«. Cena Din 160.—**

★ **POTNIKE, KI POTUJEJO V SPALNIH VOZOVIH, opozarjamo, da ima edino zastopstvo Mednarodnega društva spalnih vozov v Ljubljani, uradna potovalna pisarna »Putnik« d. d., Dunajska cesta 1. Potujete obištevno opozarjamo, da se tozadevno v lastnem interesu obrača direktno na »Putnika« in ne na razne posredovalce.**

★ **PRI LJUDEH, KI SO POBITI, UTRUJENI, NESPOSOBNI ZA DELO, povzroči naravna »Franc-Josef«-grešnica prasto kroženje krvi in višja zmoglost, da misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franc-Josef«-voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtie črev pri duševnih delavcih, slaboživotnih in ženskah. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.**

★ **KRASNA IZBIRA BLUZ, otroških obleke po nizki ceni, Kristofit-Bučar, Stari trg 9.**

★ **ZAHTEVAJTE POVSOD pri Vaših gg. trgovcih le Kern-ove kekse, desserte, biskvite, napolitanke, ker so najboljšje.**

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nocoj bosta vršili nočno službo ti-le lekarni: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

★ **Ogenj.** Včeraj ob 2 popoldne so bili gasilci zopet klicani. V leseni baraki za šolo v Šiški se je vnela in stanovanju g. Ivana Slaparja dvojna, z žaganjem napolnjena stena tik ob poži. Požar so pogasili domačini sami, tako da gasilec ni bilo treba stopiti v akcijo. Škoda ni velika. V slučaju, da ne bi domači ljudje hitro pogasili ognja, bi morda pogorela vsa naselbina tamkajšnjih lesenih barak. V Ljubljani zadnje dni skoro vsak dan kje gori.

★ **Pri sankanju ponesrečil.** V nedeljo je na rožniškem hribu bilo zelo živahno in se je mladina na sankah in smučeh zelo zabavala. Pri tem se je pripetila hujša nesreča štiriletnemu Ivančku P., stanujočemu v Kopitarjevi ulici 4. Ivanček se je s svojo sestrico sankal, pri čemer so se sanki zaleteli v drevo. Ivanček se je pobil po obrazu in si zlomil levo nogo, sestrica pa je ostala nepoškodovana. Ponesrečenega Ivančka je rešilni avtomobil prepeljal v bolnišnico.

★ **Zalego je.** V nedeljski številki smo poročali, da hodnik na Aleksandrovi cesti ob nezadani parceli še ni očiščen. Magistrat se je takoj zagnal in včeraj so mestni delavci že očiščili oba hodnika ob Aleksandrovi in Bethovnovi cesti.

★ **Vrtnarsko predavanje.** Ljubljanska podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je na svojih poslednjih predavanjih obravnavala pridelovanje vrtnih zelenjad. Zlasti razgovor o vzgoji zelenjadnih specialitet je zbudil mnogo zanimanja. Danes bo predaval g. Fr. Kafol; Sadržno drevo na domačem vrtu. Začetek predavanja — kot običajno — ob 20 na dekliški šoli pri Sv. Jakobu.

★ **Društvo državnih policijskih nameštencev in upokojencev v Ljubljani** se najkrajnje zahvaljuje vsem dobrotnikom protovoljnemu darovanju darov, posebnikom veselice in sploh vsem ostim, ki so na katerikoli način pripomogli k tako lepo uspehi naši dobrodelni prireditvi v veliki dvorani hotela »Union«. — Veselilni odsek.

★ **Z razglasne deske.** Proračun dohodkov in stroškov glavnega odbora za osuševanje barja je na vpogled od 15. januarja od 2—4 popoldne na Turjaškem trgu 3 v pisarni odbora. Dne 5. februarja ob 11 popoldne se vrši v pisarni inženirskega oddelka Dravskega divizijskega poveljstva javna dražba za zgradbo dveh stranišnih jam za vojašnico v Škofji Loki. — Dne 12. februarja se vrši v skladišču soli (tobačna tovarna) javna dražba ponudb za zakup nakladanja prevoza in prekladanja vsega monopolskega blaga za dobo enega leta. — Dne 29. januarja ob 11 se vrši na sodišču (v sobi 15) javna dražba hiše z gostilno v Kolodvorski ulici 27. Cenilna vrednost znaša 231.352 Din, najnižja ponudba pa 158.676 Din.

★ **Javna borza dela.** Delo je na razpolago: 5 navadnim delavcem, 2 krojačema, 1 električarju, spodobnemu telefonskim naprav, 3 žagarjem za na vensencanko, 10 železostugarjem, 2 livarjem, 4 žirnikarjem, 1 gasterist, 6 ševljarjem, 9 vajencem; samskam: 1 kuharici, 1 orož. kuharici, 1 služkinji, 1 hotelski sobarici.

★ **Ukraden pes.** Stavbni referent mestnega magistrata dr. Anton Kodre je imel lepega, pam dobermana z imenom »Urso«, ki je svojemu gospodarju vedno zvesto šival koto ali garderobno pred tatovi. Gospodar najbrže ni mislil, da mu bo ravno »Urso« ukraden, ko je vendar ravno ta prepeljal vsako tatvino. Vendar se je to res zgodilo in dr. Kodre sedaj žaluje za lepim psom. Pes je bil vreden 1000 Din. Ima temno rjavo dlako, pristrizen rep in ušesa. Pes ima na desni spretni nogi gornji parkelj odrezan. Nosi znamko 436. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to sporoči proti nagradi gospodarju.

★ **Iz policijske torbe.** Dočim je bilo v nedeljo pomoči arretiranih šest oseb, je bil včeraj arretiran radi tatvine en sam možič. Trgovcu Ivanu Sedlarju je bil ukraden svilen šal, vreden 300 Din. Dva gostilničarja sta ovadena radi prekradenja policijske ure, dalje je ovaden en pijanec radi kajlenja nočnega miru. Neki Macedonec je ovaden radi nedovoljene prodaje slašice in en trovec radi prestopka proti obratnemu pravilniku. Prestopkov zoper cestno-policijski red je prijavljenih enajst.

Maribor

□ **VI. prosvetni večer** priredi Prosvetna zveza v Mariboru v četrtek, dne 17. t. m., ob 20. uri v dvorani Zadrudne gospodarske banke. Na sporedu je proslava stoletnice rojstva našega književnega organizatorja A. Janežiča. Predava prof. dr. Janko Kotnik. Pri proslavi sodelujeta tudi akad. možki zbor in orkester Ljudskega odra. K proslavi se vabijo vsi Mariborčani, zlasti pa še dijaštvo vseh šol, ki ima znižano vstopnino.

□ **Zopet komunistični lepaki.** Topot niso imeli časa, da bi jih nalepili, ker so jim bili prehitro na sledu. Zato so jih skrivnostni razširjevalci kar spustili na tla in jadrno izgubili. Komunistični letaki so se našli v bližini Povodnikove gostilne ter v območju delavske kolonije. Vsebinsko so močno krvavi in bojevitalec teh lepakov že tik za petami.

□ **Umrla je** Roza Gašček, soproga varilca dr. Železnice, stara 43 let. Pogreb bo jutri ob 16 na Pobrežju.

□ **Drugi gospodinjski tečaj** za delavske dekleta v Mariboru se je otvoril v nedeljo pri šolskih sestrah. Tečaj je namenjen delavskim dekletom, ki delajo v tovarnah Doctor in drug; ter Ferlovcih. V gospodinjsko šolo je sprejetih 12 deklet. Za tista dekleta, ki so se prijavi, pa niso bila sprejeta, se bo v bližnji bodočnosti otvoril tretji tečaj. Pouk na omenjenem tečaju, ki je prirojen potrebam in zahtevam gospodinjske v naših delavskih družinah, traja pet mesecev.

□ **Na obnem zborni takajšnje Sadjarske in vrtnarske podružnice,** ki se je vršil v nedeljo popoldne v dvorani sadjarske in vrtnarske šole, so je izvolil stari odbor z g. ravnateljem Josipom Priolom kot predsednikom na šetu. Po obnem zboru se je vršilo praktično razkazovanje drevesnih škropljnic in škropljenja sadnega drevja.

□ **Z lizolom se je** zastrupila po nesrečnem naključju 71 letna Marija Lešnikova, zasebnica. Revico so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu na to umrla.

□ **Iz poljejskih analov.** Arretirana je bila Katarina L. radi tatvine. Prijavili so se sledeči slučaj: 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi vneševanja v službo, 3 radi cestnopolicijskega reda.

2 radi avto-predpisov, 1 radi nesgode, 1 radi padca na ulici ter 1 radi najhujših lepakov komunistične vsebine.

Dele dobijo pri tukašnji Borski dela: 3 blapci, 4 majarji, 8 viničarjev, 2 vrtnarja, 4 čevljarji, 1 žagar, 2 mizarja, več vajencev (kolarske, čevljarke, pekavske in tapetniške obrti). Razem tega še 4 kmečke dekle, 1 kmečka gospodinja, 13 kuharic, 5 služkinj, 1 sobarica, 1 varuška, 1 boljša gospodinja, 1 poslužnica, 8 šivilj za perilo, 1 šivilja za obleko, 2 postrežnici, 6 učenk za šivanje perila, 2 učenci za izdelovanje obleke. — Iskalo pa je delav v času od 6. do 12. januarja 176 oseb, 82 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 72 oseb, odpotovalo 32, odpadlo 68. Koncem tedna jih je ostalo v evidenci še 634.

Dopisi

Žužemberk

Zdravniško mesto je razpisano. — Zelo težko pričakujejo ljudje novega zdravnika. Ker smo namreč tako daleč od železnice, je silno hudo zlasti ob kakih nesrečah ali težkih porodih, ko imamo najbližje do zdravnika v Toplice ali v Stično, pa je še vprašanje, če ga dobimo doma.

Naš davčni urad jemlje od nas slovo. Za stranke sploh več ne posluje, temveč samo urejuje spise in zaključuje likvidacije, ki bo še tokom tega meseca končana. Kako se bodo naši posli za davkarjo poslej vršili, si ne moremo predstavljati, a znanostimo se nato, da bomo marsikaj lahko opravili pri finančni kontroli, kar smo dosedaj pri davčnem uradu.

Drasenje in sankanje je sedaj najbolj priljubljen šport naših trižanov. Otroci po dnevu, odrasli zvečer. Za športni prostor niso v zadregi. Kar po ostri od farne cerkve pa dolgi do mostu grede sanke kot strela. Če srečajo na progi voz ali pešca, ki se dovolj hitro ne ogne, je hud karambol, dosti smeha in vpija, večkrat tudi zasluženi batini, a lahko bi se zgodila tudi velika nesreča. Zjutraj pa na gladkem ledu padajo ljudje in živina, da je još. Upamo, da bodo merodajni faktorji postrebali, da se drsilnice in sankalnice iz javne ceste prestavi na kak primernejši prostor.

Radio si tudi pri nas bolj in bolj pridobiva prijateljev. Samo v trgu je sedaj že 6. večnoma večjih sprejemnih aparatov, poslušalcev pa brez števila. Kako pa nas ne bi privlačilo, če pa radio širi kranjsko slavo s posebno žužemberško polko! Resnica je, da nas sedaj ravno radio najbolj približuje drugemu svetu, ko smo sicer vesled slabih prometnih zvez tako odtrgani od njega.

Naša avtomobilna zveza zadnji čas večkrat odpove. Če je količnik več snega, avto sploh ne vozi, ali pa gotovo vlak zamudi. Šofer Simič je sicer izredno vreden in zanesljiv, toda kaj naj naredi s staro izrabljeno škattlo! Pri vsem tem pa se je vožnja podražila.

D. M. v Polju. Dramatični odsek »Orla« je vprizoril to sezono že več dobro izpadlih dramatičnih predstav. Ugajala je posebno »Ulica šte. 15«, Silvestrov večer in pa »Rodoljub iz Amerike«. Starejši igralci nastopajo izvrstno v svojih vlogah in tudi pri mlajših je opaziti lepo napredovanje. — Pričakujejo, da bosta tudi predstavi »Po dvanajstih letih« in »Dobri vojak Švejk« želi najlepše uspehe. — Vabila se zadnje čase pošiljajo tiskana po pošti, kar je vse hvale vredno. To se pa seveda odna tudi pri udeležbi. Dramatičnemu odseku želimo mnogo uspeha.

Vodice. V sredo 8. t. m. smo imeli mraza 25 C°, v soboto pa 29 C°, kar je za naš kraj nekaj izrednega.

Zborovanje učiteljsva meščanski šol

Strokovno učiteljsvo je sila zavzeto za prosep meščanskih šol, to se mora pripoznati. Meščanska šola je dosegla častno višino i po uspehu i po ugledu med našim ljudstvom. V Srbiji poprej ni bila znana, a ko so se šolski referenti prepričali o njeni primernosti in umestnosti za naše razmere, so delali na to in dosegli, da je sedaj že dovoljena in ustanovljena tudi v Beogradu prva taka šola.

Večkratna zborovanja učiteljsva nite vneto za procvit meščanskih šol. Včeraj, 14. jan. je imelo meščanskošolsko učiteljsvo zopet tako strokovno skupščino v Ljubljani. Trajala je nič manj ko štiri ure. Udeležba je bila vkljub hudemu mrazu tako številna, kot še nikdar poprej. Pod vodstvom ravnatelja in predsednika M. Hočevarja je poteklo vse posvetovanje v vzornem soglasju.

Poročilo o agendah Saveza in o društvenem poslovanju preteklih mesecev priča, kako agilno je društveno predsedstvo in vodstvo. Lansko glavno zborovanje in razstava v Mariboru je dokaz, da je zanimanje za te šole vseplošno. Na seji Saveza v Brodu ob Savi (10. okt. l. l.) se je sprejel predlog, da se pravila vseh pokrajinskih društev zenačijo, dalje da se sestavi in izda almanah vseh meščanskih šol v državi. Storiilo so se tudi potrebni koraki, da se bo zakon o meščanskih šolah pravočasno s drugimi zakoni vred spravil pred bodoči parlament.

Nedavno so imeli ravnatelj(ice) meščanskih šol v naši ljubljanski oblasti na prosvetnem oddelku uradno konferenco pod predsedstvom prosvetnega šefa dr. Capudra. Sprejeti so bili razni umestni navetji. Da so učni načrti mešč. šol potrebni revizije, in da se naj tedenski penzum za učence določi na 28 do 30 ur, je bilo mnenje soglasno. Tudi se je poudarjalo, da mešč. šole niso v prvi vrsti strokovne, dasi jim je treba dati z ozirom na krajevne razmere individualno smer. Knjige, ki so sedaj v rabi, ne ustrezajo docela; treba bo, da jih prirede strokovnjaki, ko bodo novi učni načrti dodelani in odobreni. Sklenilo se je zahtevati, da bodo absolventi meščanskih šol z ozirom na prestop na druge zavode enakopravni onim, ki so izvršili 4. razred srednjih šol.

Letos se bo praznovala 10-letnica otvoritve novih meščanskih šol v Sloveniji. Zbor je skoraj enoglasno odobril predlog uradne konference, da se jubilej proslavi z razstavo na vselejšni meseca junija t. l., ter z akademijo učencev in učenk mešč. šol, kakor tudi z drugimi prireditvami, ki jih bo določil izvoljeni odbor.

Na dnevnem redu je bilo tudi predavanje g. Dragan-a (J. deška mešč. šola) o ocenjevanju učencev (učenk) na mešč. šoli. Mislil, ki jih je poudarjal, so zborovali splošno odobravali. Kljub temu, da je učni načrt prenatrpan, zamore učitelje, če je predviden, vendar le zbuditi in učencih zanimanje in veselje za učenje, ako visoke zahteve primerno temperira; vzgoja je važnejša, nego znanje. Današnja mladina se le preveč uči zaradi ocene in za oceno. Učitelj naj tu modro posreduje. Njegova osebnost naj zlasti pri ponavljanju (izpraševanju) pritegne k sodeovanju vse učence, tudi slabotne. Učitelj vpoštevaj težke socialne razmere otrok, bodi strogo nepristranski, pa preudaren takrat, ko daje označbo »odlično« ali »prav dobro«, še bolj pa kadar bi imel zapisati »nezadostno«.

Pri debati so posamezniki v soglasju s predavateljem dodali še več sprejemljivih nasvetov. Naglašali so delavnost učencev pri pouku, njih razbremenitev, da bodo delali z dobro voljo, ne prisiljeno. — Izražena je bila želja, naj se referat g. Dragana objavi.

Sport

Smuške tekne na Bledu

Bled, 14. jan.

Včeraj je tukašnji SK Bled, ki je bil komaj pred par meseci ustanovljen, priredil lepo uspešno in obilno obiskano smuško prireditev. Ta zimsko-sportna prireditev in njeni uspehi so pokazali, da je bila ustanovitev sportskega kluba na Bledu potrebna in res že nujna. Dva vzroka sta, bila namreč dana za to nujnost: naš zimski sport je še takorekč v povojih in je zato treba vse sile napeti v to, da se razširi in uveljavi povsod, zlasti pa na Gorenjskem, to je eno, drugo pa, Bled je bil doslej znan le kot poletno letovišče, dasi so vsi pogovji, da postane tudi zimsko. Tujce pa bomo v zimi privabili šele tedaj, kadar jim bodo domažni pripravili primerno zaposlitev. Z možnostjo gojitve zimskega sporta na Bledu in okolici pa je dana takšna zaposlitev ter je zato tudi s staljša tujskega prometa pozdraviti svežo agilnost Blejčanov v tem oziru.

Nedeljska prireditev je bila zgolj amuška. Dopoldne se je vršil okoli Bleda medklubski smuški tek na 18 km dolgi progi. Smuka je bila še dosti ugodna, dočim teren proge ni bil ravno povaljen. Kljub temu pa so bili doseženi še precej dobri časi.

Za tekmo se je prijavilo 38 tekmovalcev; od teh je eden vesled bolezi zadnji dan odstopil. Startalo je tedaj 37 tekmovalcev, ki so bili porazdeljeni na tri kategorije.

V prvi kategoriji je zmagal Joško Janša, ki je progo prevozil v 1.35.17. V dar mu je bil zato izrečen lep srebrn pokal. Prva druge kategorije je Murovec Anton z Jesenic (SK Bratstvo), prvak tretje kategorije pa Zmar Oto iz Ljubljane (Hirija).

Popoldne se je v Zaki vršila otvoritev nove smuške skakalnice. Skakalnico je otvoril predsednik SK Bled g. Papler z besedami: »Otvorjam novo smuško skakalnico in želim na njej vsem tekmovalcem obilo sreče. Smušk«

Nato so bili izvedeni na skakalnici konkurenčni skoki. Skakalo je 16 smučarjev ter je najboljše skočil (18.750 m) Bogo Štramel od SK Ljubljane. Kot priznalo darilo mu je SK Bled izročil srebrno doto.

Par lepih, do 35 metrov dolgih skokov je z nove 60 meterske skakalnice izvedel g. trener Ing. Hansen, k je pri obnovenju žel splošno odobranje.

Nova 60-meterska skakalnica je delana po načrtih inž. Janša, ki je sam osebno vodil vse delo. Po splošnem mnenju je skakalnica vzorna in prekala mnoge druge v inozemstvu. Tehnično daje skakalnica tekmovalcem vso možnost izrabe njihovih sil in sposobnosti. Za prihodnje leto pa se bo skakalnica še izboljšala.

Drasne tekne v Ljubljani

Prejšnjo nedeljo odpovedane mladinske drasne tekne je SK Hirija izvedla preteklo nedeljo brezhibno. Ker je bilo malo drsalnih dni za treniranje, je bila udeležba zelo pišla. Na tekmovalcih samih je bilo opaziti precejšnjo negotovost. Doseženi so bili tilie rezultati.

Moški naraščaj: 1. Zorman, mestna šte. 4, doseženih 223½ točke; 2. Šivic, mestna šte. 5, doseženih 227½ točke; 3. Antosiewicz, mestna št. 9, 202 točki; 4. Lombar mestna št. 12, doseženih 182½ točke. Valed labne mestne številke je zasedel Šivic z več točkami kot Zorman drugo mesto, kar je zanimiv slučaj.

Zenski naraščaj: 1. Negovetičeva mestna št. 3, doseženih 224 točk; 2. Urbasova mestna št. 6, doseženih 149½ točke.

Smuški tek v Trzinu

Mladi in agilni SK Trzin je priredil smuški tek na 13 km dolgi, precej teži progi. Tekmovalo je 13 tekmovalcev, od teh dva člana SK. Hirije. Valed nepoznanja proge sta imela dosti težko nalogo. Doseženi so ti rezultati: 1. Intihar Viktor (SK Trzin) v času 59:40; 2. Primožič Avgust (SK Trzin) v času 59:41; 3. Kmetič Henrik (SK Trzin) v času 1:4:25; 4. Tinta Lado (SK Hirija) v času 1:4:50.

Belgrajska Jugoslavija je v Solunu izgubila tudi svojo tretjo tekmo. Igrala je proti reprezentanci Soluna in izgubila valed pristranosti sodnika s 4:3.

Sabljanje. SK Hirija pripravlja tečaj za sabljanje, ki ga bo vodil g. major Koprivec in zato vabi vse, ki se za to zanimajo, da se prijavijo po dopisnici na naslov: Major Koprivec, Ljubljana, kavarna Evropa. Čim se prijavi dovolj interesentov, se bo takoj pričelo s treningom, kar bo pravočasno javljeno v časopisih.

Navdušeni sportniki

(Izpred sodišča.)

Sport je sport, batine so pa le batine, četudi one padajo v imenu sportnega navdušenja po svojem nasprotniku med nogometno tekmo. Tako je poučil sodnik dva obtožena, ki sta prišla predenj vsled tega, ker sta se za pri nogoletni tekmi stopila. Pri tisti tekmi takrat je bil sploh cel kralav in so časopis pisali o njem. V svetem navdušenju za sport in njega vrline so se posamezni igralci obeh tekmujočih klubov spotoma med branjem nekoliko sporekli. Jasno pa je in za kranjsko korajžo razumljivo, da še nikdar ni ostalo zgolj pri kreganju. Fantje na zelenem polju so se dejansko spoprijeli in je bil potlej koj napravljen gol, ki je odločil vse igre. Padale so klofote, kri je tekla, žoga pa se je sama trkljala po zeleni trati. No, ko je bilo tako vse sportno navdušeno, je črni branilec pograbil belega vratarja in ga kakor žogo zabrusil v mrežo. Kadar pa gre žoga v mrežo, je gol — takšna so pravila, prosim! In tako je zabil črni zadnji gol, beli so bili poraženi, vsi skupaj pa so se znašli pred sodnikom. Kajti ne gre, da bi sportniki kar tako zamenjavali žogo in vratarja, pa bi vratarja breali v gol mesto žoge. Zraven pa je ta reč tudi takšna, da vratar ni priletel naravnost v mrežo, ampak v tram in je bilo zato dognati, če je bil gol res zakonit. Sodnik na sodišču je dejal, da je bil res in da je tistikrat bila bitka dobljena na obeh straneh. Zato naj pa še obe stranki plačata kazeno, vsaka po 300 Din ali pa 2 dni zapore.

Gospodarstvo

Sladkorna kampanja

V kampanji 1928-29 je osješka sladkorna tovarna producirala 1190 vag. sladkorja, državna tovarna na Belju pa 1125 vagonov, tovarna v Čupriji pa okrog 1000 vagonov. — Rašunski zaključki sladkorne industrije za kampanjo 1927-28, ki pa še niso vsi objavljeni, so prav ugodni: tako izkazuje osješka tovarna na kapital 30.8 milj. čistega dobička 5.6 milj. Din (1926-27 na 22 milj. 3.9 milj. Din), tovarna Crvenka na kapital 16 milj. 0.3 (v prejšnji kampanji pri istem kapitalu prenos izgube 7.9 milijonov Din), tovarna Bačka na kapital 25 milj. 3.7 milj. (1926-27 2.9 milj.) in Čuprija na kapital 45 milj. 5.5 milj. (1926-27 na kapital 20 milj. 7.2 milj.), skupno vse 4 tovarne na kapital 118.8 milj. 15.1 milj. čistega dobička (1926-27 na kapital 83 milj. Din 7.9 izgube in 14 milj. dobička). Nadalje izkazuje državna tovarna na Čukarici za 1927-28 26.2 milj. Din čistega dobička. Skupno torej izkazuje 5 sladkornih tovarn 41.3 milj. čistega dobička; manjkajo samo še podatki o Belju ter o velikokereški in usorski tovarni, ki še nista objavili svojih bilanc, pa sta tudi ugodni.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 8. januarja 1929. (Vse v milj. Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 31. dec. 1928). Aktiva: kov. podloga 335.9 (— 3.1), posojila: menična 1448.2, lombardna 258.4, skupaj 1699.6 (— 24.6), saldo raznih računov 784.5 (— 30.0). — Pasiva: bankovci v obtoku 5496.5 (— 31.6), drž. terjatev 454.7 (+ 86.9), obveznosti: žiro 494.4, razni računi 303.3, skupaj 697.3 (— 113.6), ostale postavke neizpremenjene. — Iz izkaza je razvidno, da je obremenitev banke k ultimu že popustila. Zabeležiti pa moramo padanje deviznega zaklada.

Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru

Zbornica opozarja interese te mariborske oblagi da se vrši zbornični uradni dan danes v torek, dne 15. januarja t. l. v prostorih gremija trgovcev, Jurčičeva ulica šte. 8, II. nadst. in ne v sredo, dne 16. januarja t. l.

Novi zakonski načrti v trg. ministrstvu. — V oddelku za zunanjo trgovino je izdelan načrt za osnutek zavoda za zunanjo trgovino, ki bo pospeševal predvsem naš izvoz; nadalje je izdelan načrt zakona o kontroli izvoza kmet. proizvodov in izdeluje se načrt zakona o proglašanju prostih pristanišč, oz. carinskih pasov, nadalje zakon o razširjenju brodogradnje in razpravlja se o zgraditvi velike centralne ladjedelnice.

Carinski dohodki so v decembru 1928 dali 119 milj. Din napram 145 v novembru in 161 v oktobru. Skupno so od 1. aprila do 31. decembra 1928 znašali 1237 milj. Din, dočim je proračunska svota za to dobo znašala 1241 milj. Din, torej je znašal faktični donos za proračunom za komaj 4 milj. Din.

V Vinski sejem vinarke zadruze »Ljutomerčane«, se vrši v torek dne 22. t. m. ob 11. uri dopoldne v centralni združni kleti v Obrežu, želez. postaja Središče ob Dravi, 20 minut od kolodvora. Vozovi (sani) na razpolago.

Vinska razstava v Konjicah. Podružnica Kmetijske družbe v Konjicah priredi 19 in 20. t. m. v Konjicah v dvorani okrajne hranilnice vinsko razstavo. Otvoritev razstave je 19. januarja ob pol 11.

Prireditev zagrebškega sejma v letu 1929. — Prva glavna prireditev se bo vršila spomladi od 20. do 28. maja in sicer bo obsegala 8. avtomobilski salon, 9. posebni kmetijski sejem (gosp. stroji, razstavo perutnine, zajcev, mlečnih koz in ptic), nadalje radijsko razstavo ter turistično izložbo kot propagando za obisk Jadrana. Jesenska prireditev od 7. do 16. septembra pa bo obsegala 12. mednarodna zagrebški sejem (zbor), kateremu bo priključena velika medicinsko-higijenska razstava; poleg tega se bo vršila 14. in 15. septembra razstava živine.

Znižanje diskonta v Nemčiji. Nemška državna banka je 12. t. m. znižala oficijelni diskont na 6½%. Od oktobra lani je bila obrestna mera 7%.

Dobave. Gradbeni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 300 kg kromove rumene barve; do 22. t. m. glede dobave 50 komadov lesenih samokolnic. Delavnica v Mariboru sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 5000 kg martinovega jekla. — Art. delavnica II. armijske oblasti v Sarajevu sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave transmisijskih jermenov. — Drž. rudnik Bukinje, pošta Kreka, sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 200 m³ jamskega lesa. — Ravn. drž. rud. podjetij v Sarajevu sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 25.000 kg šamotne opelte. — Drž. rudnik v Brezi sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 3000 komadov višakov z matičami in 6 parov gumijastih čevljev; do 23. t. m. glede dobave 700 metrov kablja in 400 m plinskih cevi; do 26. januarja t. l. pa glede dobave 1700 m bakrene vrvi. — Drž. rudnik v Velenju sprejema do 5. februarja ponudbe glede dobave upoznjene pločevine ter glede oddaje mizarških del na zgradbi. — Dne 28. jan. se bo vršila pri saraj. žel. ravn. ofert. licitacija glede dobave hrastovega lesa.

Borza

14. januarja 1929.

DENAR

Danes na ljubljanski borzi ni bilo zaključkov v privatnem blagu. Vse devize je dajala Narodna banka, zlasti (inog) Newyorka (1.1 milj.), Praga (1.1), Berlina (1.0), Curiha (0.65) in Dunaja (0.55 milj. Din). Tečajji so se učvrstili, le Berlin in Praga sta popustila.

Devizni tečajji na ljubljanski borzi

14. januarjan 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 11. l.
Amsterdam	—	2284.50	—	—
Berlin	1352.—	1355.—	1353.50	1354.—
Bruselj	—	791.22	—	—
Budimpešta	—	992.47	—	992.50
Curih	1094.10	1197.10	1097.60	1095.60
Dunaj	799.60	802.60	801.10	800.80
London	275.80	276.60	276.28	276.20
Newyork	56.75	56.95	56.85	56.82
Pariz	227.58	223.58	222.58	—
Praga	168.05	160.95	168.55	168.60
Trst	—	297.90	—	297.75

Zagreb. Amsterdam 2281.50—2287.50, Berlin 1352.—1355, Budimpešta 991.97—994.97, Dunaj 799.60 do 802.60, Curih 1094.10—1097.10, London 275.88 do 278.08, Newyork 56.75—56.95, Pariz 221.58 do 223.58, Praga 168.15—168.95, Trst 296.80—298.80.

Belgrajska borza radi praznika ni poslovala. Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.48, Budimpešta 90.80, Bukarešt 3.12, Dunaj 73.05, Trst 27.19, London 23.2125, Newyork 519.85, Pariz 20.315, Praga 15.30, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 84.87.

Dunaj. Belgrad 12.49125, dinar 12.445.

VREDNOSTNI PAPIRI

Čvrsta tendenca za vojno škodo je popustila. Belgrad danes ni posloval, pač pa je v Zagrebu tečaj promptnega blaga popustil na 448—449, v petek je bil še 451—454. Tudi tečaj za ultimo februarja (brez kupona) je popustil in je danes v Zagrebu 417—418.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Pradedelna 920 den., Kred. zav. 175 den., Vevče 120 den., Ruše 260—250, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 448, kasa 448—449, termalni 2. 417—418, 7% inv. pos. 85.50, agrarni 52.50, Bančni pap.: Unson 56.50—57, Poljo 15.50—16.50, Kred. 125—126, Jug. 90.50—91, Praded. 920—925, Ind. pap.: Gutmann 200—205, Slavonija 4.50—5, Slavex 102—105, Danica 157, Sečerana 465—480, Ost. ljev. 180—190, Union 305, Isis 25—38, Ragusa 505, Trbovlje 480—485, Vevče 120, Nar. šum. 19, Piv. Sar. 200—205.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 87, Alpine 41.05, Leykam 3.50, Trbojše 58.25, Mundus 192.50, Slavex 12.

Žito

Hosa na ameriških tržiščih, ki je nepričakovano izbruhnila in potegnila za seboj vsa evropska tržišča, je povzročila tudi pri nas močan dvig cene pšenice in koruzo. Tako notira gornjebaška pšenica 242.50—245, a laplatska koruza za promptno dobavo se težko dobi po 300 Rakek transito. Ponudba na naših tržiščih je dokaj omejena, in izgleda, da bodo producenti in trgovci izvažati veliko hoso. Trenutno Slovenija čaka na razvoj položaja in krije le najnujnejše potrebe. Sorazmerno s pšenico raste tudi cena pšenične moke, dočim so ostali produkti pšenični popolnoma neizpremenjeni.

V Ljubljani notirajo: Delež pridelki (vse samo ponudbe; slov. post., plač. 90 dni, dob. promkt): pšenica 80 kg 2% 250—282.50, jan. 285—287.50, marec 292.50—295, april 297.50—300, maj 302.50—305, moka 0g vag. bl. fko Ljubljana 415—420, soržica 50% rži. 50% pšenice post. Domžale 272.50—275, laplatska koruza 315, umetno sušena bč. 310, času primerno suha 295, ječmen bč. 315.50—320.

Zaključen en vagon moke. Tendence mlačna. Novi Sad. Radi praznika borza ni poslovala. Budimpešta. Tendence držana. Pšenica marec 24.56—24.62, zaklj. 24.82—24.84, maj 25.30—25.00, zaklj. 25.58—25.60, okt. 25.96—26.04, zaklj. 26.02—26.04, rž marec 23.16—23.22, zaklj. 23.30—23.32, maj 23.96—24.10, zaklj. 24.08—24.10, okt. 23.68—23.70, zaklj. 23.74—23.76, koruza maj 28.52—28.78, zaklj. 28.76—28.80, julij 28.56—28.68, zaklj. 28.80—28.82.

Les

Zimski mraz, ki je pritišnil zadnje dni, je zelo vplival na lesni trg. Sedaj so si žage zopet napolnile že zelo izpraznjene zaloge s sirovino (hlodiji) tako da se ne opaža več pomanjkanja blaga, pač pa se je povzela ponudba, kar bo brez dvoma vplivalo na cene, in je pričakovati popuščanja cen saj za mehič les. Tudi inozemski kupci tu uvidevajo in pričakujejo nižjih cen na našem trgu zavlačujejo stare kupčije. Kar velja za jelovino, velja tudi za bukovino, ker je sedaj najugodnejši čas, da se spravi blago iz krajev, ki so bili prej nedostopni, na žage. Ponudba v drvih je precejšnja, vendar je suhoga blaga malo. Nekaj zanimanja je za sveža drva, pa je tudi cena primerno nižja. Zaradi odprave carine na bukove hlode je nekaj več popuščanja zanje, vendar pride v poštev samo bukovina za prvotno izdelavo. — Popravanje za žlahtne lesove (javor, oreh, fino rezan hrast, bešnja in jesen) v običajnih dimenzijah od 40—110. Ponuja pa se borovina. Tudi za oglje je povpravanje in se je sedaj cena ustalila na 90—100 fko meja. Trami v suhem stanju se zelo težko dobe, izdelujejo pa se večje količine, saj je zima ugodna. Stalno je povpravanje iz Nemčije za frize in hrastove stebelčke. O pomanjkanju vagonov, ki je bilo v jesenski sezoni tako občutno, sedaj ni govora.

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 vagona nežamanih bukovih plohov in 2 vagona nežamanih jelševih plohov, skupaj 4 vag. Tendence neizpremenjena.

Hmelj

V Zaticu je bilo pret. teden v tranzitnem hmelju malo kupčije; le par količin srednjeverstnega jugoslovskega hmelja se je prodalo po 500 Kč (za 50 kg brez carine).

V Nürnbergu so se po vesteh »Fr. Zlg« prodale različne količine kvalitetnega zelenega hmelja. Tranzitni hmelj notira 60—110 mark. Po drugih listih v tranzitnem hmelju ni bilo kupčije.

Alzaško tržno poročilo. Strassbourg, 12. januarja 1929. Zadnje tedne se opaža naraščajoče povpravanje in malo zboljšanje cen. Od srede decembra do danes je prišlo ca. 1000 bal. v druge roke. Zaloge na deželi se cenijo na 800 bal, zaloge pri špekulaciji na 1000 bal, vse po 50 kg. — Za alzaško blago se je plačevalo med Fra. 300—500 za 50 kg in isto za necarinar

Sveta življenje in vrvenje

Od solca vse dobro in zlo

Solnce, kralj dnevnega neba, je v človeku od nekdaj vzbujalo neki svet strah in spoštovanje. Od njegove svetlobe in toplote je očitno odvisno vse življenje na zemlji. Ni se čuditi, da so ga mnogi narodi zamišljali in častili kot največje božanstvo. Poslej pa je postalo razmerje med solncem in človeštvom zelo suhoparno. Da daje solnce luč in toploto in s tem življenje kot naravno nebesno telo, se uče otroci v šoli; da povzroča

Nadškof Pfluger, dunajski generalni vikar in ena najpopularnejših osebnosti med avstrijskimi katoliki, je te dni umrl v 71. letu svoje starosti.

sušo in solnarico, je istotako znano. Kakih drugih vplivov pa solncu nismo pripisovali. Kako zelo smo se motili!

V zadnjih štirih letih smo imeli na zemlji toliko naravnih katastrof, silnih naravnih nesreč: povodnji, viharjev, potresov, kakor jih svet preje v desetletjih ni doživel. Spomnimo se na ogromne povodnji v srednji Evropi — ki smo jih izkusili tudi v naši državi! — Franciji, Rusiji, Švedski, Indiji, Turčiji, Kanadi, na strašne viharje, ciklone in tornade v Evropi in Ameriki, na potrese in vulkanske izbruhe, ki so uničili cvetoča mesta in cele pokrajine. Učenjaki so zaman iskali zemeljskih vzrokov tem nesrečam, dokler niso slednjič začeli sumiti, da obstoja vzročna zveza med temi uničujočimi dogodki na zemlji in — solničnimi pegami. To so najnatančnejše primerjave in raziskavanja v polni meri potrdile.

Moderna znanost je dokazala, da povzročajo pege na solncu orjaški vrtinci, ki v razdobju enajst let naraščajo in zopet pojemajo. Prav v enakem času in istodobno pa naraščajo in pojemajo na zemlji severni siji in magnetični viharji. To dokazuje odvisnost vsega zemeljskega življenja od dogodkov na solncu.

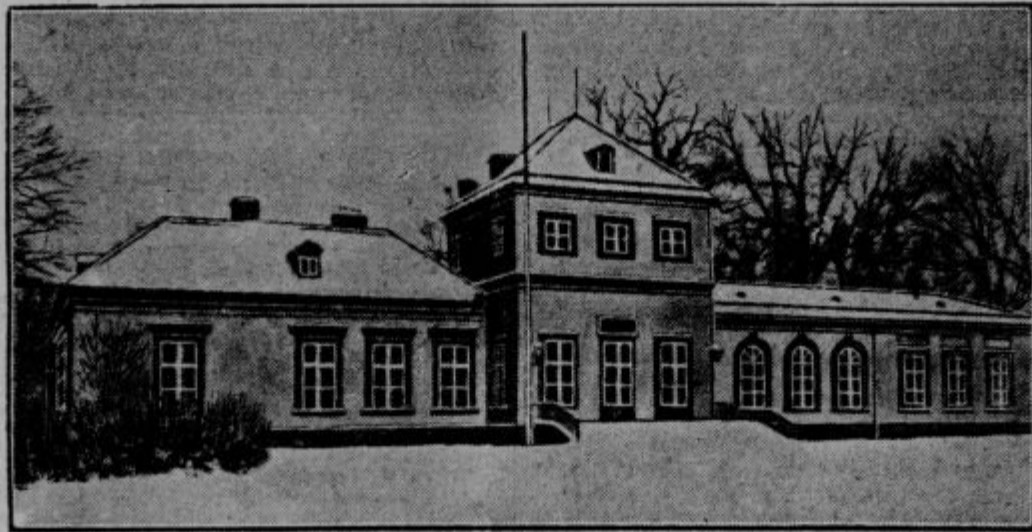
Solnčne pege so liji, v katerih se dviga solnčna snov iz spodnjih plasti. Atomi, najmanjši delci te izredno vroče snovi, ki so se nahajali doslej pod neizmernim pritiskom, se na površju takoj razcepijo v elementarne delce — elektrone. Čim bruhnejo ti delci iz ustja lijaka, se z neizmerno brzino razprše v vesoljstvo in zadevajo tudi zemljo; to povzročajo v našem ozračju razne svetlobne prikazni, kakor severni siji; na zemeljski skorji pa povzročajo elektroni električne in magnetične viharje.

Elementarne (prirodne) nezgode zadnjih let se tako popolnoma ujemajo s pojavljanjem solnčnih peg, da ne more biti nobenega dvoma na vzročni zvezi med obojimi. Dne 16. septembra 1926 se je pojavila na solnčni ploskvi velika skupina peg; že 17. septembra je silovit vihar — tornado opustošil Florido v Ameriki; dne 18. septembra so se trgali oblaki nad ameriškima državama Nebraska

in Illinois-jem; dne 21. sept. je vihar divjal na Jamaiki, dne 23. sept. je ciklon porušil St. Paolo; istočasno so divjale nevihte nad Brazilijo, Švico, Italijo. Dne 25. sept. so izginile pege z roba solnčne ploskve in takoj je po celi zemlji nastopilo pomirjenje.

Toda ne samo vremenske sile, marveč tudi vse telesno življenje na zemlji je odvisno od dogodkov na solncu. Kot prvi je to proučil in dokazal ruski učenjak prof. Cijevski. Zbral je vse podatke o redno se ponavljajočih razvojnih dobah solnčnih peg v 19. stoletju in jih primerjal z nastopanjem epidemij v tej dobi. Pokazalo se je, da je epidemični razmah tako kolere kakor hripe odvisen od solnčne delovanja. Kolera se najhuje širi tedaj, ko je delovanje na solncu najsilnejše, to je, kadar so pege največje; nasprotno pa se pojavi hripa tedaj, ko pege pojemajo. Ko pa pege dosežejo najmanjši obseg, tedaj obe bolezni ponehata. (Tu se človek nehoti spomni na Manzonijev opis v »Zaročencih«, kako je strašna kuga v Milanu ponehala po silni nevihti kakor bi odrezal.)

Nadaljnja raziskavanja ameriških in francoskih znanstvenikov so potem dokazala, da je takrat, ko potujejo solnčne pege preko srednjega solnčnega poldnevnikarja, na zemlji posebno veliko nenadnih smrtnih slučajev zaradi živčnih in duševnih obolenj. Potem takem morajo imeti dogodki na solncu vpliv na živčni in duševni ustroj ljudi in živali. Dejansko so znanstveniki ugotovili, da se je v dneh razširjenih solnčnih peg stanje živčno bolnih oseb očitno poslabšalo. Na podlagi zvezdnaznanskih opazovanj je bilo možno napade bolnikov za več tednov naprej čisto točno na uro povedati. Prof. Faure pravi: »Vpliv električnih činiteljev povzročajo nenadne motitve v živčnem sestavu ljudi, ki so podobne motitvam v delovanju telefona, brzjava in

Dvorec novega avstrijskega zveznega predsednika prof. Miklasa

v Augarten-u na Dunaju. Vila je bila last nadvojvode Otona in je tu preživel svojo mladost Otonov sin Karol, kasneje avstrijski cesar.

radia; in ker živčni ustroj ureja življenje, morejo bolna telesa vsled teh motitev umreti.

Usoda človeštva je torej v največji meri odvisna od dogodkov na solncu. Tačas imamo najhujšo dobo za sabo — delovanje solnčnih peg je zaenkrat prekoračilo svoj višek; učinke bomo čutili v zmanjšani meri še 1—2 leti, potem bo zopet nastopilo pomirjenje na zemlji. (M. Charol v berlinski »Germaniji« z dne 11. t. m.)

Moderna »zlata« mladina

V berlinski »Filharmoniji« je imela dne 11. t. m. svoj koncert dunajska skladateljica in dirigentinja Lise Marie Mayer. Sredi koncerta je vstal neki mlad gospod v prvi vrsti sedežev in rekel glasno nasproti obstinosti: »Postal sem žrtev sleparske reklame!« Pri tem je potegnil iz žepa pisemce rožnate barve. Takoj je skočilo na noge še približno 200

mladih gospodov v smokingu, ki so vsi imeli s seboj enaka pisma. Počasi se je osokolila tudi ena izmed mladih dam in povedala, da je prejela enako pisemce, pisano vsekakor z malo pisavo; ostale dame so molčale, a je bilo videti, da so tudi one prišle na prav posebno povabilo. Sedaj se je začelo žvižganje in psovanje in slednjič pretep, ki mu je napravila konec šele policija. Koncert se je nato nadaljeval, toda pred skoraj prazno dvorano, ker so vsi povabljeni s pisemci odšli. — Kaj je bilo prav za prav s pisemci? Nekaj dni pred koncertom je neki berlinski list prinesel oglas, da išče mlada bogata vdova mladega tovariša; denar da ni potreben. Na ta oglas je takoj poslalo svoj naslov do 200 nadebudnih gospodičev berlinske družbe. Vsi so prejeli v odgovor rožnata pisemca naslednje vsebine: »V petek, 11. t. m. zvečer bom sedela pri koncertu v Filharmoniji v eni prvih vrst. Začasa odmora bi bila prilika, da se mi predstavite. Sem visoke rasti in bom imela šopek belih rož...« Tako je prišlo tedaj dvesto mladih berlinskih gospodov na koncert dunajske dirigentinje. Ni še pojasnjeno, ali je imela biti to res le nedovoljena reklama ali pa si je kdo dovolil aprilsko šalo z berlinsko »zlato mladino« obojega spola.

Mačja razstava

Vsak človek, posebno pa ženska, mora na nekaj navezati svoje srce. Katera nima ali ne mara imeti otrok in ji je tuje usmiljenje do revežev, poklanja svojo ljubezen mačkam in psom. V tem zmislu značilna za našo dobo je bila II. nemška mačja razstava, ki se je pravkar vršila v Berlinu. Razstava je bila odprta samo dva dni, ker bi se drugače »uboge živali mučile« — dasi jim seveda ni ničesar manjkalo, le da so bile v kletkah. Mnoge mačke so ležale na svilenih blazinah s pristnimi čipkami, kakršne je najti po posteljah filmskih božic. Še bolj značilni so bili napisji na kletkah. Eden izmed napisov se je glasil: »Najdenec sem; moja gospodarica me je našla pred 1¼ leta. Bil sem majhen, napol sestradan in bolan, danes pa sem krepak, zdrav, skopljen maček, ponos svoje gospodarice.« Na mnogih kletkah je bil napis: »Ne pustite

V dveh treh vrstah

Obraza ga je in nato zapustila. Nadarjeni londonski kipar Atkinson, ki je bil star šele 20 let, se je zaljubil v 36letno »Dolores«, znan model londonskih umetnikov. V par mesecih je Atkinson napravil z Dolores vse svoje nemajhno premoženje do zadnjega funta. Dolores ga je nato hladnokrvno pustila na cedilu, fant pa je šel in se zastupil.

Volkovi na Poljskem so raztrgali dva otroka, mnogo odraslih oseb pa ranili. Volkovi, ki jih je huda zima prignala iz Rusije, prihajajo v vasi in skušajo udreti v hleve. Obmejni stražniki so v boju s čredo zveri ustrelili 27 volkov.

Hripa nastopa epidemično tudi v Evropi. Najhujše se širi v Berlinu, kjer dnevno oboli do 1500 oseb. Hitro se širi tudi v Pragi, Švici, Šleziji i. dr., vendar v milejši obliki nego v Ameriki.

Baron Karel Škoda, sin ustanovitelja svetovnoznanih Škodovih tovarn v Plznu in njih generalni ravnatelj, ki je 10. t. m. umrl na Dunaju zaradi pljučnice. Karel Škoda je razširil zlasti oddelek za izdelovanje topov.

Kaznjenci so se uprli v kaznilnici v Holmesburgu (Pensylvanija); zahtevali so boljšo hrano. Z bombami, ki povzročajo solze, so jih pognali nazaj v celice in zaprli.

Pred sodiščem je zabodel glavno pričo invalid Prigau v Essenu, ki je bil obtožen radi zvodništva.

Zemlja se je utrjala na simplonski progi med Leukom in Balo; potniki so morali prestopati na drug vlak.

Škandal na koncertu dunajske dirigentinje Lize Mayer v Berlinu je povzročil njen mož, ki je razposlal več sto pisem za ljubimski stesane na koncertu.

Poljski zračni promet je prevzela nova družba, pri kateri je denarno udeležena tudi država. Družba ima šest Junkerjevih in šest Fokkerjevih letal. Zračni promet je uveden na progah: Varšava — Katovice, Katovice — Brno — Dunaj, Katovice — Krakov, Varšava, Poznanj, Varšava — Lvov, Varšava — Gdan-sko.

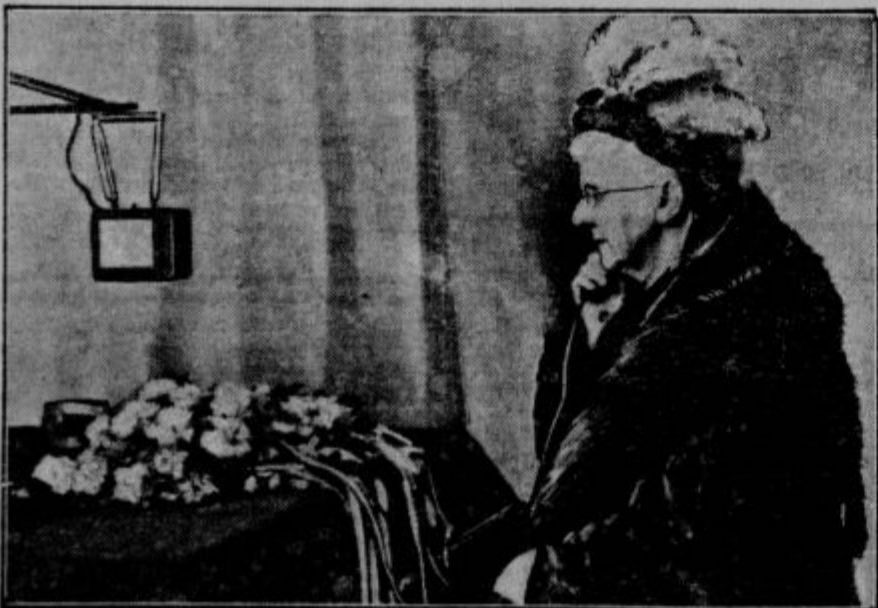
3000 funtov šterlingov so prejeli kot nagrado mornarji jadrnice, ki je 19. julija 1928 našla in potegnila iz morja truplo bankirja Löwensteina, ki je padel ali skočil iz letala na poletu iz Londona v Bruselj.

Isvrsten zdravnik. Bolnik: »Dvomim, da bi mi zdravnik pomagal. Zgodilo se je, da je bolnika zdravil za možganskim vnetjem, umrl je pa za trebušnim.« — Zdravnik: »Tega se pri meni ni bati. Če jaz koga zdravim za možganskim vnetjem, tudi umrje za možganskim vnetjem.«

Senen voz. Kmet vpraša fanta, ki stoji pri prevrnjenem senenem vozu in obupno joka: »Kaj se ti je voz prevrnil?« — »Seveda!« tuli fant. — »Pojdi z menoj na klobaso in kos kruha, potem prideva s hlapcem, pa ti voz dvigneva.« — Fant gre, a jesti ne more skoro nič. »Čemu pa ne ješ? Ni dobro?« — Fant: »Pač, ali očetu ne bo prav, če jem.« — Kmet: »Nič ne maraj! Oče niti ne ve, da se ti je voz prevrnil.« — Deček: »O dobro ve, saj leži pod vozom!«

Berlinski trgovec z umetninami Lippmann, ki je organiziral rop umetnin v Kadolzburgu na Pruskem in bil te dni obojen na 10 mesečno jobo.

Holandska kraljica mati Ema je o približno 50letnici svoje poroke po radiu govorila prebivalstvu holandskih kolonij. Kraljica Ema, roj. princzinja Waldeck, je sedaj stara 71 let; L. 1879. se je poročila s holandskim kraljem Viljemom III., ki je bil 41 let starejši od nje. Po kraljevi smrti je vladala od L. 1890. do 1898. kot regentinja nam. svoje hčere Viljamine, sedanje vladajoče kraljice na Holandskem.

Za duha in srce

Proslava Ibsena v Mariboru

V soboto zvečer smo v mariborskem gledališču proslavili 100 letnico mogočnega nordijskega razkrinkovalca življenske laži in našemljene konvencionalnosti. Ob tej priliki se je po ljubljanskem zgledu uprizorila na našem odru Ibsenova »Divja raca«, ena najsilnejših njegovih problematikih dramatičnih del in dramatičnih obtožb družabne lažnosti. Spominsko besedo je govoril profesor dr. Fr. Sušnik. S pesniško dikcijo in ostrim literarnokritičnim diletom je klesal duhovno obilje velikega nordijskega besednika življenske resničnosti. Delu samemu je v dveh odskorih življenja režiser Rade Pregarc. Scenična zamisel njegova je gotovo v skladu s samim razvojem dejanja in močno simboličnim obelježjem. Brilljant je upotela Elvira Kračičeva. Z odlično igravsko tehniko in toplim občutjem najprejnih psiholoških prelivov se je zagrebla v globine Hedvigine angeljskosti, ki se do popolnosti dovršuje v momentu pekočega spoznanja in heroičnega žrtvovanja. Reževalca Endolove družina Gregorica, poražena življenskega sanjaja in razočaranega iskavca, je z vsemi vrlinami igravske intuicije podživiljal Skrbnišek Vlado. Življensko-naziranjana protipolnost njegova pa se je krepko črtala v P. Kovičevem zdravniku Rellingu, drugem idejnom razgrabitelju vsega dejanja. Skozni prizmo popolne Furijanove vigranosti se je zrcalila duševna razklanost Ekdalove življenske samoprevarnosti ter iziranosti. Usodepolno pasivnega in nemočnega Iljamarija je z dobrim igravskim instinktom igral Rakuša, ki je morda v četrtem dejanju, ko se prižiga sluč, skoraj prenestavno in mehanično kvitiral priznanja svoje žene Gine, le v samopozrtvovanju sprožujoče se nositeljce življenske tvornosti in aktivnosti. Gino, ki nosi na svojih krepkih ramenih vse štiri vogle in bi jih nosila še štiri, če bi bilo treba, je v skladu s svojim odličnim umetniško-gledališkim slovesom oblikovala in oživotvarjala Berta Bukškova. Za odsko utelstvo ničanskih natur kakor je n. pr. stari Werle pa ima med našim ansamblom brez dvojbe najboljšo kvalifikacijo in najprimernejše predpogoje Edo Grom. Tudi vsi ostali igralci so v odlični meri pripomogli k lepemu uspehu.

Gotovo je bila uprizoritev »Divje race« v skoraj renesančnem uspevanju lagodne operetnosti težka preizkušnja. Pa je vendar napolnilo občinstvo naše gledališče. Morda se je pričelo zavedati, da leži usoda mariborskega gledališča v njegovih rokah. Pribijamo, da deluje gledališka uprava v zadnjem času s toplo prizadevnostjo in dobro premišljenim repertoarnim izborom na to, da priklene publiko, ki se je nekaj časa z usodepolno apatijo jela odmikati od mariborskega brama umetnosti.

Vatove -c-c

Publikacije Matice Hrvatske za 1927-1928 so pravkar izšle. Med knjigami navajamo historični roman Vučić, ob štiristoletnici smrti Krste Frankopana (1827) z originalnimi dokumenti, 422 strani. Roman je napisal Nehajev in ga štejejo med najboljše književne pojave zadnjega časa. Črtice iz hrvatske prošlosti od Vjekoslava Klaića; literarnoznanstveni zbornik Hrvatsko kolo, v katerem štamo med drugim essay Nehajeva o Stjepanu Radiću, ki je jako pogoden; Machiavelli i njegova politična nauka o četiri stotaj obletnici državničkove smrti (1857) od Vinka Lazovina. Seljaci, roman Wladislava Reymonta, znano monumentalno delo, ki ga je prevedel Julije Benešić; Mirko Breyer je napisal študijo o Dalmatincu conte Zanovichu, ki je bil drug znanega pustolovca Casanova. Razum tega je med knjigami veliko drugega lošposlovnega gradiva starejših in modernih.

Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka se hitro bliža svoji dovršitvi. Pravkar sta izšla zvezek 34 (od Trošarina do Ustav kraljevine SHS) in 35 (od Ustav kraljevine SHS do Vojnički zakon).

L'Europe centrale, zborni v Pragi izhajajoči tednik, ki prinaša kratak in zelo poučen pregled o političnih, gospodarskih in literarnih pojavih slovaških narodov in držav, objavlja v svoji številki od

12. januarja 1929 članek Alberta Mousseta o odpravi ustave v Jugoslaviji. Jelenek podaja opis osebnosti in dela velikega Dobrovskega, omenjajoč čisto mimogrede tudi njegovo razmerje do Kopitarja. Med »Informacijami« nahajamo mal referat o solstvu v Jugoslaviji.

Prevaranje prezimena na talijanski obliki je ime mali brošuri, ki je izšla v založbi »Istarske Riječi« v Trstu. V njej so razloženi zakoni italijanske vlade o izpombi rodbinskih imen v drugorodnih krajih Italije in pa cel seznam imen, ki so se po tem zakonu že pretvorila. Izvemo n. pr., da italijanska oblast vsako ime službeno proti volji nosilca lahko izpremeni, če se prefektu zdi, da je dotično ime nastalo iz italijanske oziroma latinske oblike. Tako so n. pr. Grašiča izpremenili v Grassi, misleč po vsej priliki, da to ime ni nastalo iz slovenskega graha, ampak iz grasso (debel). Se bolj ko'osalna je pretvorba Aistlefnerja v Asti ali Klobase v Colbasso (nizki grič)! Knjižica je pač pri vsej svoji skromnosti neumojč dokument »kulturnega delovanja Italije za dobe fašizma.

Jugoslovenski turizam, organ za propagando turizma v Jugoslaviji je izdala za januar 1929 razkošno številko z originalno risano naslovnno stranjo. Omenjamo v angleščini pisan članek znane g. Copeland Winter in Slovenija z več podobami, potem nemški »Winter in Dalmatien« kakor tudi druge večje in manjše sestavke o naši lepi zemlji.

DROBIZ

Izšel je roman »Grebenci se rone« iz sodobnega splitskega življenja. Napisal Antio Cetineo. Uprava Nar. gledališča v Zagrebu je sprejela v vpriporitev dramo iz domačega življenja v 5 aktih: »Grška vještica«. Priljubljani komik in režiser zagrebške operete g. Aca Binički slavi 25 letnico svojega igralskega umetniškega delovanja.

Največja žena-umetnica naše dobe je po splošni sodbi Sigrid Undset. Zanimivo je vedeti, da ni dobila Noblove nagrade za svoj roman »Kristin Lavransdatter« v 3 zvezkih, kakor se skoro splošno misli, nego za svoje poznejše in zadnje delo v 4 zvezkih »Olav Audunsson«. Če je »Kristine« višek umetniškega ustvarjanja, potem je Sigrid Undset v »Olavu« ta višek še prekoračila! Znani kritik Sandmaier pravi v literarni prilogi »Frankfurter Zeitung«, o tem delu: »Ta štiri zvezke obsegajoča umetnina — tu se neha vsaka predstava.« Kakor znano, je Sigrid Undset konvertlika iz protestantstva v katoličanstvo in sta obe ti dve deli nastali kot sad tega njenega duševnega preobrata. Sigrid Undset pa se je pokazala kot velik človek tudi v tem, kako je Noblovo nagrado vporabila: za razne človekoljubne ustanove, v prvi vrsti za stariše, ki vzgajajo v svojem domu več ali manj zaostale otroke.

Sovjetska cenzura. Leningradski centralni biro za umetnost je prepovedal, da bi se odsle v Rusiji proizvajale opere Aida, Traviata, Rigoletto, Romeo in Julia, češ da ne odgovarjajo sovjetskemu duhu.

Motociklisti
Automobilisti
Šofer in samovozač
Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140.—
Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani.

Radio Se o operi

Vedno z veseljem čitam, kaj pišejo radio-amaterji ter me prav veseli, da uprava oddajne postaje njihove predloge upošteva, kolikor je pač mogoče. Takega programa, ki bi zadovoljil vse poslušavce, pa ne bo sestavila nikdar nobena oddajna postaja. Ljudje imamo pač različen okus in bolj ali manj razvito duševno kulturo. Ta je zadovoljen danes, drugi bo morda jutri.

Večkrat bi se bil rad skopal na vprašanje, zakaj da se prenosi iz opere vrši tako poredko. Pri tem sem si pa dejal: Če si Radio Ljubljana za svoj program zna poiskati oddaljenega kmeta iz selške doline, gotovo ve tudi za našo opero na Aleksandrovi cesti. V nedeljskem »Slovenec« pa mi je tudi to bilo pojasnjeno brez vprašanja. Za vsak prenos je torej treba plačati precejšen honorar. Mi ubogi nevedni amaterji smo iskali vzročilo čisto drugod, tako smo si mislili, da se gledališka uprava boji, da bi potem opera ne bila tako obiskana. To pa nikakor ne drži, kakor je že skušnja pokazala; še nasprotno, operni prenosi gledališču lahko le koristijo.

In še eno bi rad rekel. Ponovno so se umetniki povzdigovali, da je umetnost njihov ideal. Le to da jim je življenska naloga, da občinstvu vlijejo več smisla za lepoto, ga vsaj za par ur razbremenijo skrbi in težav, ki jim more dušo in teže življenje. Res da ne smemo pozabiti, da je z umetnostjo zvezana tudi njihova eksistenca, a vse kar je prav! Kako hvaležno polje je radio odprl vsem našim umetnikom, da raztresenim udom našega naroda, ki jih je skrb za bori kruh raznesla po širokem svetu, a slovensko pesmijo in domačo besedo razgiba tužno srce. Tudi našemu kmetu in inteligentu na deželi bi v dobi radija kaj lahko omogočili poslušati opero, saj ima prav isto pravico do tega kot mešan. Seveda bi malo z idealnejšega stališča morali gledati na to vprašanje vsi, ki pridejo tu v poštev. — Franc P.

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 15. jan.: 20.30 Reproducirana glasba. 13.30 Časovna napoved, borzna poročila, reproducirana glasba. 13.30 Stanje vode. 17.30 Koncert Radio-orkestra. 19. Nemščina, poučuje ga. dr. Piskernik. 19.30 Kemija vsakdanjega življenja, predava prof. Pengov. 20. Večer ruske glasbe II. Godba Druvske divizije: 1. Cezar Cui, uvertura iz Fils de Mandarin; 2. Musorgsky, Fantazija iz opere Boris Godunov; 3. Lembern, odmevi od Volge (Ruske pesmi); 4. Čajkovskij, Fantazija iz opere Pikova dama; 5. Monfred, Conte Russe; 6. Borodin, Silke iz Srednjeazijske stepe; 7. Petras, Suita ruskih narodnih pesmi.

Sreda, 16. jan.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Stanje vode. 17.30 Radio-orkester. 18.30 Milčinski: Pravljice. 19. Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. 19.30 Pomen antike za razvoj evropske kulture, predava vsušč prof. dr. Bradač. 20. Drama: Dva Pietro Caruso. — Radio-orkester. 22. Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Torek, 15. januarja.
Zagreb: 13.15 Gramofonske plošče. — 17. Kvarlet Sidak. — Praga: 12.30 Konert. — 16.30 Slovaška glasba. — 17.30 Angleščina. — 19. Ljudski koncert. 19.30 Češka filharmonija. — 21.25 Klavir. — Stutt-

gart: 15.30 Program za dame. — 16.35 Popoldanski koncert. — 20. Veseloigra. — Nato lahka glasba. — Toulouse: 13.45 Tango. — 14. Kvarlet. — 14.28 Valčki. — 21.30 Opefa. — Bern: 16. Orkester. — 16.45 Gosposlinstvo. — 20. Orkester in petje. — 22. Koncert. — Katowice: 12.10 Gramofonske plošče. — 17.25 Poljska zgodovina. — 17.55 Prenos iz Varšave. — 19.30 Opera. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Otele, opera. — Berlina: 16. Knjižna ura. — 17. Lahka glasba. — 19.30 O poročevalski službi. — 21. Hugo Wolfove pesmi. — Dunaj: 11. Kvarlet. — 16. Orkester. — 17.35 Za deco. — 19.30 Orkester. — 21.30 Večerni koncert. Milan: 11.15 Reproducirana glasba. — 12.30 Kvarlet. — 16.30 Kvinlet. — 17.20 Otroško petje. — 20. Koncert italijanske klasične glasbe. — 23. Jazz. Budapest: 9.15 Popoldanski koncert. — 17.35 Ciganska godba. — 19.30 Prenos opere. — Varšava: 12.10 Reproducirana glasba. — 16.15 Program za deco. — 17.55 Ljudski koncert. — 19.20 Prenos opere iz Katowic.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Torek, 15. jan.: LEPA VIDA. Red A.

OPERA:

Torek, 15. jan. Zaprt.

Krenekovo opere »Yenny svirac« izvaja ljubljenski opera v sredo, dne 16. t. m. in sicer s tenoristom Vičarjem, članom zgrebake opere kot gostom v vlogi skladatelja Maksa. Ostala zasedba kakor pri premijeri. G. Vičar nastopi mesto g. Banovca, ki je obolel na težki influenci.

Mariborsko gledališče

Torek, 15. januarja ob 20. uri: »Divja raca«. Ab.

A. Kuponi.

Sreda, 16. januarja. Zaprt.

Privredne in društvene vesti

»Charlijeva teloc« vprizori Ljudski oder v Ljubljani v nedeljo, dne 20. t. m. ob pol 8 zvečer. Malokatera veseloigra vsebuje toliko zdravega humorja in komičnih zapletljajev kot ta. Vloge so zasedene po najboljših močeh Ljudskega odra in zato upamo, da bo igra nudila cenj. obiskovalcem obilo zabave in smeha.

Simfonični koncert orkestralnega društva se je moral prestaviti na ponedeljek, dne 21. t. m. in to radi tega, ker je več članov orkestralnega društva, ki sodelujejo v orkestru, obbolelo na influenci. Kupljene vstopnice veljajo tudi za ponedeljek, 21. t. m. Vse podrobnosti še javimo.

Redna glavna skupščina društva »Pravnik« se bo vršila dne 30. januarja t. l. ob pol 6 popoldne v ljubljanski sodni palači, soba št. 79. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in preglednikov. 2. Razgovor glede proslave društvene štiridesetletnice in imenovanje častnih članov. 3. Volitve in slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Orel

Orlovski odsek »Krkovo Trnovo« sporoča vsem članom telovadca, da se vrši od 15. jan. dalje telovadba v torkih v telovadnici ljudske šole na Grabnu, v četrti pa v lastni telovadnici Korunova ulica št. 14. Telovadba se prične točno ob pol 8. Člani se pozivljajo, da redno prihajajo k telovadbi, novi telovadci dobrodošli. — Načelnik. — Mladci imajo telovadbo od 21. januarja dalje ob sredah v domu Korunova ulica 14a ob sočotah pa v šolski telovadnici na Grabnu in se prične ob 7 in se konča ob 9. — Vodja.

Cerkveni vestnik

»Sveta čistost« je naslov knjižici, ki jo je oskrbelo »Društvo slovenskih katechetov« v Ljubljani kot ponatis katehez o VI. božji zapovedi. Poleg splošnega uvoda vsebuje knjižica tri izdelane kateheze za razne skupine šolske mladine. Kateheze so bile prečitane in odobrene v društvu ter objavljene v letniku 1928 lista »Vzajemnost«. Brošuro je založila prodajalna K. T. D. (Ničman) v Ljubljani in stane 5 Din izvod.

Zahvala

»Cirilsko društvo« ljubljanskih bogoslovcev se najlepše zahvaljuje vsem, ki so bili naprošeni za podporo društveni knjižnici in so se z darom tudi odzvali. Bog povrnil!

Danes popoldne nam je umrla v starosti 82 let naša iskreno ljubljena mati, babica, prababica, tačča in teta, gospa

Alojzija Windischer roj. Rebolj

Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 16. januarja ob 4 popoldne na takojšnje pokopališče.
Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.
V KRANJU, dne 14. januarja 1929.

Rodbini WINDISCHER - DOKLER.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Deseto poglavje.

Doživeli smo neverjetne stvari.

Doživeli smo in še vedno doživljamo neverjetne stvari. Vsa zaloga papirja, ki jo imam, šteje pet starih beležnic in nekaj posameznih pol, a ostalo mi je samo eno polnilno pero; nadaljeval bom, dokler sem v stanu gibati z roko, in popisoval naše vtise in doživljaje. Saj smo mi izmed vsega človeštva edini ljudje, ki lahko gledajo slične reči, in zato je moja sveta dolžnost o njih poročati, dokler jih še imam v svežem spominu, ter dokler nas ne doleti ona usoda, ki nam neprestano preti. Morebiti bo končno Zambo lahko spravil te zapiske na amazonsko obalo ali pa se posreči to na katerikoli način meni osebno; morebiti najde ta šop lističev pozneje kak pogumen raziskovalec, ki bo z večjo srečo, na primer s pomočjo kakega novega letala, hodil po naših sledovih — vse kakor sem prepričan, da bo, kar pišem, oteto pozabljenju kot zgled resnično neverjetnih doživljajev.

Ko smo ono jutro radi izdajalskega Gomeza postali ujetniki na planoti, se je za nas pričela doba pop. noma novih vtisov. Prvi v vrsti teh dogodkov mi sicer n'kakor ni mogel vsvariti posebno prijaznega mnenja o kraju, kamor smo zablodili. Ko sem se po kratkem spanju zbudil ob svitanju, sem zagledal jako čuden pojav na nogi. Hlačnica mi je zlezla po noči nekoliko navzgor, tako da je bilo videti vrh nogavice za nekoliko prstov gole kože. Sredi nje je štrlelo nekaj sličnega debelemu rdečkastemu grozdju. Začuden pri tem pogledu, sem se nagnil, da primem in odstranim nepoznano stvar, pa mi je nenadno počila med palcem in kazalcem in me tako pobrizgala s

krvjo, da sem se prestrašil. Zakričal sem od gnusa, kar je k meni privabilo oba profesorja.

»Jako zanimivo,« je rekel Summerlee in se sklonil nad mojim gležnjem. »Velikumska, kolikor mi je znano, še nikjer ne zabeležena pijavka.«

»Prvi sad našega dela!« je rekel glasno in šolmoštersko, kakor po navadi, Challenger. »Moramo jo vsekakor krstiti Ixodes Maloni. Če vas je pičila, mladi moj prijatelj, je to seveda prav nezatna neprijetnost, ker pridobite s tem slavno pravico, vpisati svoje ime v brezmrtno zoološko zgodovino. Zalibog, da ste uničili to krasno živalco v trenutku, ko se je nasitila.«

»Zoprna golazen!« sem zaklical.

Profesor Challenger je dvignil v znak protesta svoje velike kočate obrvi in mi pomirjevalno spustil na pleče mogočno šapo.

»Naučiti se morate bolj znanstveno misliti pa vse ceniti z znanstvenega stališča,« je rekel. »Za človeka s filozofsko oblikovanim razumom, kakor sem jaz, je ta pijavka s šilastim rilcem in raztegljivim trebuhom prav tak čudež stvarstva kakor, recimo, pav ali tudi aurora borealis (severna luč). Ogorčen sem, če slišim, kako zaničljivo o tem govorite. Upajmo, da se nam posreči, če se potrudimo, dobiti še katerega zastopnika te vrste.«

»Vaše upanje je popolnoma opravičeno,« je pripomnil pikro Summerlee, »zakaj baš zdaj je izginil tak zastopnik za vašim ovratnikom.«

Challenger je skočil v zrak, zatulil kakor bik in besno pričel slačiti suktnjo s srajco. Summerlee in jaz sva se tako krohotala, da sva mu komaj mogla pomagati. Slednjič smo strgali obleko z njegovega mogočnega telesa (krojaška mera je morala znašati vsaj 54 palcev širine). Ves hrbet je bil gosto porastel s črno dlako, in iz tega pragozda smo potegnili potujočo pijavko, preden ga je utegnila piti. A po grmovju okoli nas je mrgolelo vse polno te golazni; torej smo morali zapustiti čimprej svoje taborišče.

Toda najbolj potrebno je bilo, da se spoznamo z zvestim zamorcem, ki se je baš v tem trenutku

zopet prikazal na vrhu skale s kakaom in prepečenem v rokah, da nam pošlje zajtrk v pločevinasti posodi. Rekli smo mu, naj zase obdrži toliko iz naših zalog, da bo izhajal kaka dva meseca. Ostanek je moral izročiti našim indijanskim nosačem kot plačilo za službo in nagrado za dostavo naših pisem do Amazonke. Nekoliko ur pozneje smo že zagledali daleč spodaj sredi planjave njih dolgo vrsto: korakali so drug za drugim s culami na glavi po isti poti, ki nas je pripeljala semkaj. Zambo je ostal v našem malem šotoru ob vznožju skale in zdaj je bil edina vez med nami ter ostalim svetom.

Mi pa smo se morali odločiti, kam naj krenemo. Prenesli smo taborišče iz grmovja, polnega pijavk, na malo, od vseh strani z gostim drevjem obdano jaso. Sredi poljane je ležalo nekoliko ploskih skal, blizu katerih je izviral lep studenček, in tu smo udobno in brez strahu pred nesnago pričeli kovati prve načrte za naskok na to novo deželo. Gori v listju so čivkale ptice — ugotovili smo neko za nas novo, zategnjeno vpitje — sicer pa ni bilo nikjer videti nobenega življenja.

Pred vsem smo popisali zaloge, da bi vedeli, s čim lahko računamo. Bili smo dokaj dobro preskrbljeni s stvarmi, ki so jih sami privlekli in ki jih nam je čez brezdnno poslal Zambo. Izmed vsega so pač najbolj zalegle z ozirom na možne bodoče nevarnosti štiri puške s 1300 naboji in lovska dvocevka, za katero pa smo imeli samo 150 strelcev srednje debelih šiber. Kar se tiče prehrane, bi mogla zadostovati za več tednov, imeli smo tudi zadosti tobaka in nekatere znanstvene pripomočke, vstevši velik daljnogled in dobro vojaško kukalo. Zložili smo to vse na kup sredi poljane in za vsak slučaj iz previdnosti podrli s sekuro pa noži zadosti bodočega grmovja ter z njim varovali kakih petnajst yardov v premeru širok krog, ki nam bi naj bil začasni glavni stan, zavetišče za slučaj nepričakovane nevarnosti ter utrjeno skladišče za naše zaloge. Krstili smo ga »Fort Challenger«.

Knjižnica iz založništva Jugoslovenske knjigarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Maribor, HANKA, Ljubljano-slovenski povest. Din 42. — 25. zvezek: HARRARD, HČI CESARJA MONTENEGUM. Din 42. — 26. zvezek: Lorenzin, STORŽEKER IN Njegovo BURKASTO ZVLJENJE. Din 14. — 27. zvezek: Prigelič, OTROCI SOLUNCA. Din 24. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrsta črn 150 Din ali vsaka beseda 30 Din. Najmanjši oglaševanje 3 lina. Oglasi na devet vrstic se računajo včas. Za odgovor ne smemo. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Kuharica
gre kuhat čez dan. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Dobra kuharica«.

Fina šivilja oblek
gre šivat na dom. Naslov v upravi Slov. pod št. 418.

Službo dobe

Blagajničarka
večša mešana stroka in kavcije zmožna, se takoj sprejme. — Ponudbe na oglas. oddel. »Slovenca« pod: »Navedba kavcije«.

Vzgojiteljica
mlajša, zdrava, ugledna in poštena s popolnim znanjem tudi nemščine, po možnosti muzikalčno naobrazena, se išče k dečku 6 let. Nastop lahko takoj. Reflektantinja s kratkim opisom življenja in prilogo najnovije slike naj se pisмено naglo obrnejo na naslov: Vladimir Ribarov, adm. beležnik, Mol — Bačka.

Mlajšega hlapca
sprejemem takoj. Dravlje, št. 15, p. št. Vid nad Lj.

Perfektno kuharico
kakor tudi perfektno hišno, z najboljšimi spretnostmi, z znanjem nemščine za Abbazio. Nastop službe 1. februarja. Predstaviti vsak dan dopoldne od 10 do 1 pri DRAGA MEDIC, Trdinova ul. 2/II.

Konjelijerko
v platilni stroki, vsestransko izobrazena in popolnoma samostojna, se sprejme. — Ponudbe: Ciril Vajt, Celje.

Dober potnik
na prodajo dvokeles, motorjev, šivalnih strojev in delov, se lahko sprejme. Ponudbe na upravo pod »Zanesljivo« št. 417.

Šivilja
dobro izurjena, ki položi 2000 Din ter ima lastni stroj, se sprejme takoj v modno krojaštvo v lepem kraju (Štajersko). — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Takoje«.

Knetsko dekle
pridno in čedno, ki ima veselje do otrok, sprejme takoj manjša družina v Ljubljani. Ponudbe na naslov: »Dobra rodbina« je poslati na upravo Slovenca pod št. 425.

Vnajem
Lokal
sredi mesta Maribora, se odda; pripraven tudi za pisarno. — Naslov v upravi Slovenca v Mariboru.

Trgovino v najem
vzajem z meš. blagom, oziroma lokal z inventarjem na promet. kraj. Ponudbe pod »Trgovina« na upravo »Slovenca«.

Razno

Železnato vino
lekar, dr. G. PICCOLI-JA V LJUBLJANI krepča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Gostilničarji

Nabavite si pri nas naravno in izborna pitna vina po zmernih cenah. **Vinarna CIGLAR** i drug, imejitelj lastnih vinogradov, Stubica pri Zagrebu.

Special. vino

»Mostarska Blatina« in Korčulanski »Grk« priporoča T. MENCINGER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 43. Gostilna odprta do polnoči.

Milnarji!

Re, prosa, aljo in jačmen kupite najceneje pri **A. VOLK, LJUBLJANA** veletrgovina žita in moka

O. ZAJEC

Ljubljana, Florijanska 23, **razoroda** zalogo železnine, kuhinjskih in gospodarskih potrebščin zaradi odpovedi lokalna. — Cene znižane. Izkoristite priliko.

ki krepki in zdravi želodec

Vsakovrstno zlato kupite

po najvišjih cenah. **CERNE, juvelir, Ljubljana**, Wolfova ulica št. 3.

Izdelavo vseh vrst opeke odda v akord

občinska opekarna v Borcilih in Gornji Radgoni. — Ponudbe na: Centrala občinskih opekarn Gor-nja Radgona.

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov
JAKOB PERHAVEC
MARIBOR
Na drobno Gosposka 19 Na debelo
Pristna silvovka, brinjevec, droženka, troplnovce, rum, kon'aki, vse vrste likerjev

Inventurna prodaja!

angleških in čeških štofov za obleke vseh vrst suknje, površnike, plašče itd. pri tvrdki **NOVAK, Ljubljana** do 20. t. m. na Kongresnem trgu št. 15
Obiščite! Ne zamudite! Ostanke za polovično ceno! Do 40% prihranite!

Ne kupujte popreje
Opel automobila dokler niste videli
8/40 PS — 6 cilindrov
MODEL 1929
KATEREGA SI LAHKO OGLEDATE NA RAZSTAVI VERANDA HOTEL UNION OD 20. DO 23. JANUARJA
NIZKA NABAVNA CENA — KRASNA OBLIKA — NAJ-DOVRSENEJSI STROJ — MALA POTROŠNJA BENCINA
NOVITETA!
RAZSTAVLJENO BO TUDI MOTORNO KOLO
OPEL „MOTOCUB“ 500 cm³ — 1, 9/16 PS in 1, 9/PS — OHV
PROSPEKTE POSILJA BREZPLAČNO **JOS. ZIDAR, LJUBLJANA** DUNAJSKA CESTA 31
NOVI 4/16 PS ŠTIRISEDEZNI OPEL PORABI 61 BENCINA NA 100 km

ZAHVALA

Za premožne izraze iskrenega sočutja ob priliki smrti naše srčnoljubljene sestre, tete in svakinje, gospodične

ALOJZIJE BATTELINO

zasebnice

za poklonjeno cvetje in vence se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni č.č. sestram-ustmiljenkam, č.č. duhovščini, kakor vsem prijateljem in znancem, ki so drago nam pokojnico v tako častnem številu spremlili na njeni poslednji poti.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1929.

Zalujoči ostali.

Samoradi svoje **Kvalifete** Merima Otrškomilo je največ zahtevano u celi deželi

MERIMA 1839

Čaj „Dva Lengera“

v izvrstnem zavetku slovit svetovne ruske tvrdke **GUBKIN KOZNECOV** ustan. 1843 v Moskvi
Po analizi je potrjeno, da čaj brez primesti ali barve. Priloga se v vsaki kolonialni trgovini.
Generalno zastopstvo:
„Slovenska Uzatamnost“ Beograd
Frankova ul. št. 24 Fah št. 136
Cenik pošljemo samo na zahtevo trgovca Centrala
The Asiatic Trading Corp., London

Direkcija drž. rudnika Velenje odda potom pis-mene pogodbe dne 5. februarja 1929 ob 11 do 12. napravo vrat in oken za stanovanjsko hišo
Pogoji se dobe pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, br. 44/L

Izurjen prodajalec za radio - stroko

za veliko radijsko trgovino — SE SPREJME. — Pogoji: dober prodajalec in vsaj enoletni radio-amater. — Ponudbe pod »RADIO-PRODAJALEC-št. 426 na upravo »Slovenca«.

Rudarski inženjer

Mlajši rudarski inženjer z nekoliko prakse, se išče za veliko industrijsko podjetje kot voditelj podjetja pripadajočih kamenolomov s pnevmatičnim pogonom. Mesto je stalno. Ponudbe s priloženim curriculum vitae na administracijo lista »Slovenca« pod »105« št. 421.

Prva celotna izdaja!
Doktorja Franceta Prešerna zbrano delo
Cena Din 40,—, eleg. vezana Din 55,—
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Največja razprodaja na celim svetu zaradi svoje prvovrstne kakovosti

Lipton čaj

Društvo Lipton Ltd, London
Zastopstvo in skladišče za Slovenijo, Hrvaško, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Crno goro
Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75
Prodaja s skladišča ali direktno iz Londona, iščejo se krajevni zastopniki

Potrli v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, predobri oče, brat, stari oče in lasti, gospod

IVAN ŠERBEC

veloposestnik, gostilničar in dolgoletni župan itd.

dne 12. januarja 1929 ob pol 11 zvečer po kratki, toda mučni bolezn, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega se vrši v torek 13. januarja ob 9 iz hiše žalosti k farni cerkvi Marije Koprivnice.

Veliki Kamens, dne 12. januarja 1929.

Zalujoči ostali.

Potrli s srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš preljubljeni soprog in oče, gospod

Cvetko Mejač

organist

dne 12. januarja t. l. ob 21 v 64. letu svoje dobe, po mukopolnem trpljanju, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši 15. t. m. ob 13 izpred hiše žalosti, Mengeš 28, do farnе cerkve v Mengešu ter se od tod prelože ostanke nepozabnega na pokopališče v Komendo, kjer se jih pošilja po 15 uri v redniški grob lovečnemu počitku.

Mengeš, 13. januarja 1929.

Globoko žalnoča soproga, hčere in sinovi.

Zahvala

Vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam ob izgubi našega dragega sina in brata.

Antona Sever

izkazali sočutje, naša prisrečna zahvala. Posebno izrekamo svojo zahvalo g. dr. V. Šporcu in asistentu g. dr. Kramariču in č.č. sestram usmiljenkam za vsa skrb, ki so jo posvedali pokoj-nemu. Nadalje izrekamo svojo zahvalo pred. g. župniku Fr. Koširju, Orlovskemu odseku, Kak. prosvetnemu društvu in cerkvenemu pevskeemu zboru na Jažici za častno spremljevanje njegovi poslednji poti. Iskrena zahvala obema g. govornikom za tolažilne besede ob grobu in vsem darovalcem vencev in cvetja. Zahvala tudi pinoštevilske zastopstvu. Oblasne-podkovske šole v Ljubljani in sploh vsem, ki so nam ob tej priliki kakorkoli izkazali svojo ljubezen.

Na Jažici, dne 14. januarja 1929.

Družina Severjeva.